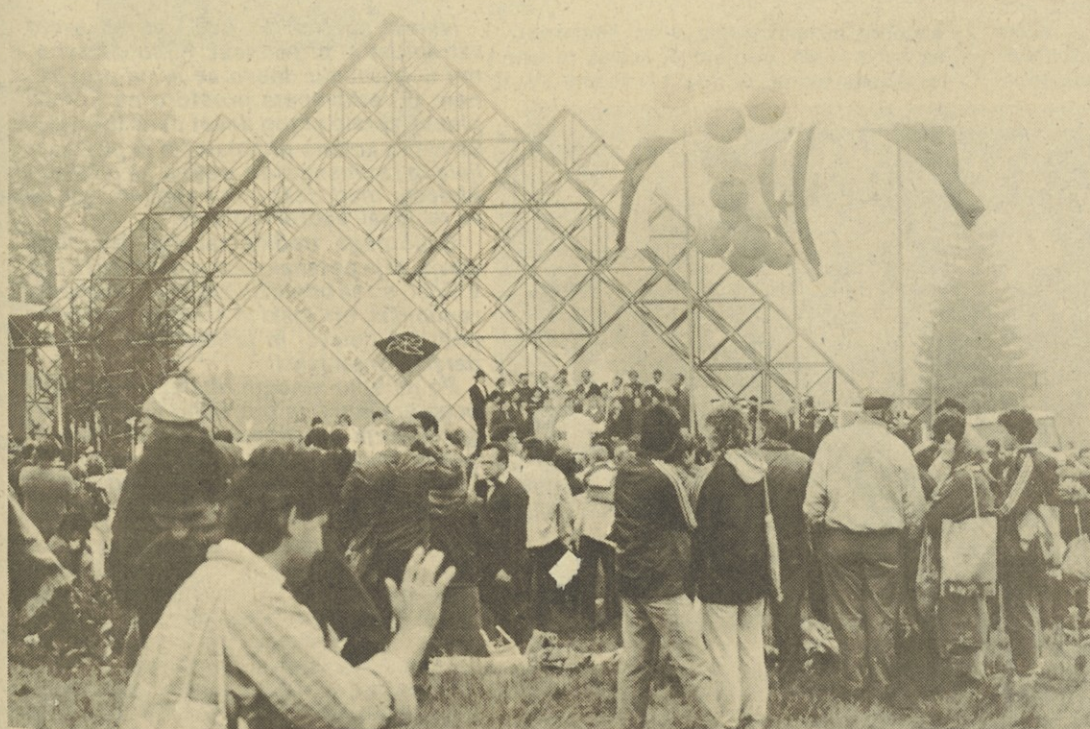
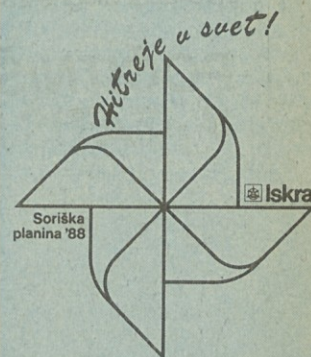

Iskra

26

Sobota, 2. julija, Soriška planina. Odeta v slavnostno preobleko, napolnjena z glasbo, napolnjena z množico Iskrašič in Iskrašev, njihovih svojcev in prijateljev, ki so prišli iz vseh krajev, kjer se zrcali Iskrina zvezda na slavo, prišli so na tradicionalni, vsakoletni dan Iskre.

Hitreje v svet. Takšno je bilo sporočilo na Iskrinem slavu kar opomeni, da želi ta velika družina, da mora ta petintrideset tisoč članski kolektiv v korak z razvitim svetom, ali s sloganom sporočila — »Hitreje v svet.«

Sobota, 2. julija bo gotovo zapisana z zlatimi črkami v knjigo bogate zgodovine Iskre Elektromotorji Železniki, letošnjih prirediteljev dneva Iskre in gostiteljev približno deset tisoč udeležencev, kolikor se nas je zbralo na idilični planini pod Soriškimi vršaci Možic, Lajnar itd.

Soboto, 2. julija si bomo gotovo zapomnili tudi po neugodnem, deževnem vremenu, ki pa je bilo kljub vsemu toliko naklonjeno, da je uradni del proslave z govorom Franca Šifkoviča, Marka Bulca, podelitvijo tradicionalnih Iskrinih nagrad in kulturnim programom odlično uspel v zadovoljstvo vseh udeležencev.

In nenazadnje si bomo soboto 2. julija zapomnili tudi po spoznanju, koliko zvestih in naklonjenih privrženecv ima naša Iskra in še več nas bo, ko bo povsem uresničeno sporočilo »Hitreje v svet.«

Marko Rakušček

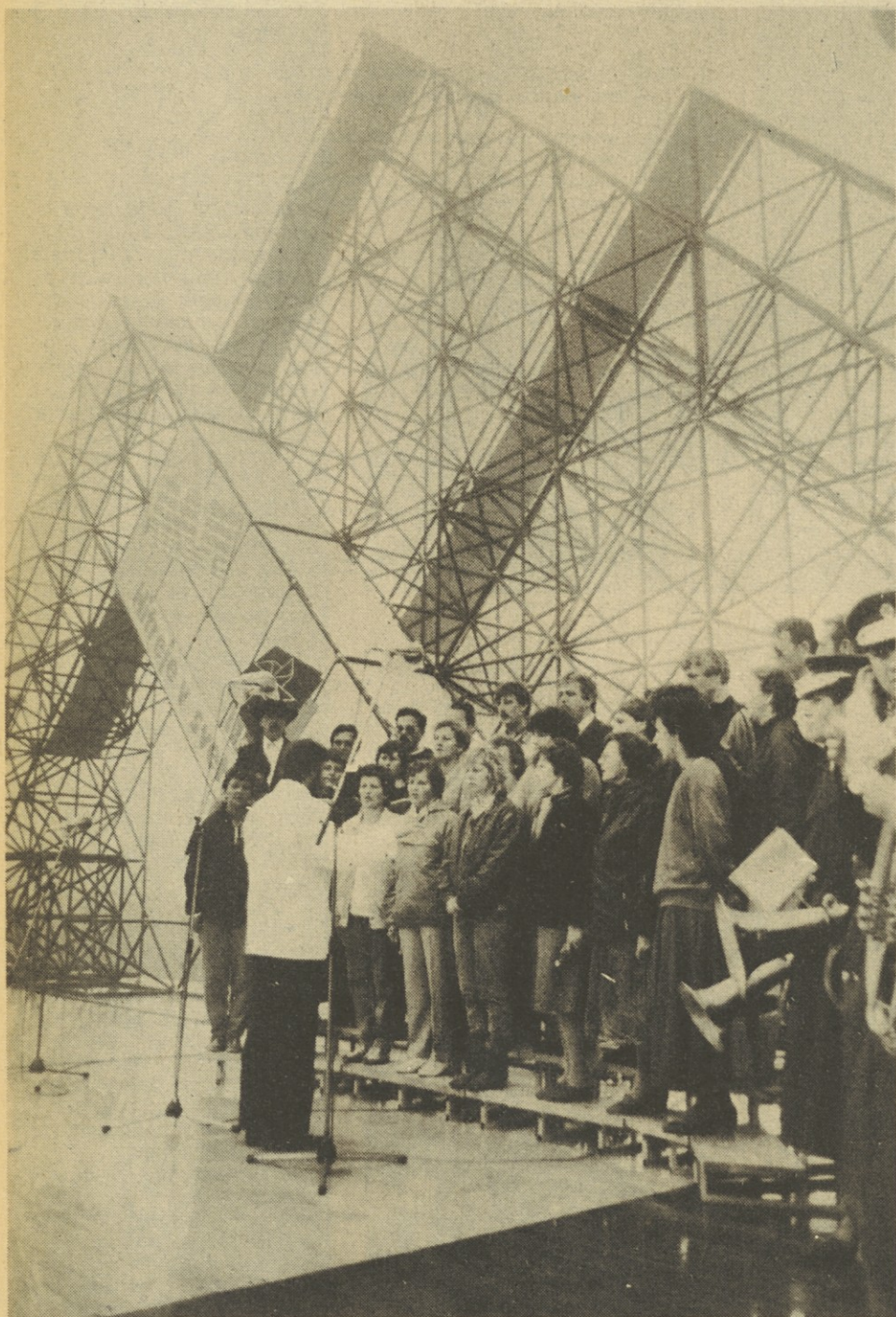
DAN ISKRE — DAN BORCA '88

Iskraši so tudi to pot izkazali svojo vztrajnost in pripadnost. Kljub deževnemu sobotnemu dnevu se je na prostranem prireditvenem prostoru na Soriški planini zbralo okrog deset tisoč Iskrašev. Strnjeno kolono prihajajočih je pozdravljala in razveseljevala godba na pihala iz Alplesa, med deževnimi kapljami pa so se razlegali akordi rogov.

Sobotnega tradicionalnega Iskrinega slavlja, ki je potekalo pod geslom HITREJE V SVET, so se udeležili tudi mnogi ugledni republiški, občinski in krajevni družbeno politični delavci in predstavniki gospodarskih organizacij.

Po mnenju mnogih udeležencev Iskrinega srečanja, je potrebno pohvaliti organizatorja praznovanja dneva Iskre — dneva borca — Iskro Elektromotorji iz Železnikov, ki se je kljub izredno slabim vremenskim pogojem odlično potrudila.

Po pesmi Zdravljica, ki jo je zapel mešani pevski zbor iz Iskre Železniki je predsednik Poslovnega odbora SOZD Iskra Franc Šifkovič na kratko pozdravil udeležence Iskrinega srečanja in prepustil besedo slavnostnemu govorniku, predsedniku slovenske Gospodarske zbornice Marku Bulcu:

(Dalje na 4., 5., 6., 7., 8. in 9. strani)

»Čestitam vam praznik. Dan borca je sicer praznik nas vseh, vas v Iskri pa še posebej, saj segajo vaše korenine v partizanske delavnice v Stare žage, v čas, ko se je rojevala svoboda, kovala tovarštvo in bratstvo jugoslovanskih narodov, ko je nastajala Avnojska Jugoslavija. Razvoj Iskre v 42 letih obstoja pomeni razvoj Slovenije.

Prve integracije Iskra.

Prva orijentacija na izvoz Iskra.

Policentrični razvoj Iskra.

Prva lastna razvojna raziskovalna dejavnost v industriji Iskra.

In še bi lahko našteval.

Iz majhne Iskre ste zrastle v velik plamen. Postali ste naš največji sistem ki združuje 35.000 delavcev. Sistem, ki obvladuje razvojno, produkcijsko in tržno izredno široko paleto proizvodov na tehnološko propulzivnih področjih. Prisotni ste na vseh kontinentih na vseh trgih sveta. Ustvarili ste si ime, imidž, tako, da Iskra pomeni ponos.

Lani ste izvozili za 290 mio dolarjev blaga in uslug, ali za 15,7% več kot leto poprej in bili prvi slovenski izvoznik. Iztržili ste 215 mio dolarjev konvertibilnega izvoza, ali kar za 33% več kot leto poprej. Proizvedli ste 130 novih izdelkov, vložili skupaj 6% prihodka v razvoj, izboljšali kadrovsko strukturo in izobraževanje zaposlenih in začeli izvajati celovito politiko kakovosti. To so rezultati, ki so spodbudni.

No, čeprav ste izboljšali strukturo in koeficient obračanja sredstev ste še pod povprečjem panoge in precej pod povprečjem slovenske industrije. To zato, ker ste se razvijali ekstenzivno in v zaostrenih likvidnostnih pogojih, kaže to nujno izboljšati, pretežno na sposobnih sredstvih. Tudi investirali ste kar za 20% manj kot preteklo leto, čeprav vsi govorimo o modernizaciji industrije in že nekaj časa je velik del vaških razvojnih programov le bolj na papirju.

Vendar, svet se hitro, ali celo dramatično spreminja v informacijsko družbo, Jugoslavija in vi komaj kaj. Ko sem pred leti v Semiču na takem slavu govoril o nujni organiziranju divizij in sistemskem trženju namesto produktnega, seme ni padlo na rodovitna tla. Verjetno se je zoperstavilo vrtičkarstvo in premajhna korajža.

Toda zaradi sprememb v okolju mislim, da stojijo sedaj Iskra pred izjemnimi, da ne rečem življenjskimi odločitvami, ki bodo, ali pa ne bo-

do zagotovile razvoj in socialno varnost zaposlenih. Za kaj gre? V svetu nastajajo povezave kapitala in kadrov za razvoj in šele na tej osnovi delitev programov tam, kjer je izvedba najcenejša in najboljša. Nastajajo tehnološke in tržne, ne pa le komercialne koalicije, kar zahteva nove ljudi. Hardver se proizvaja v veliki mreži — s koperanti, imidž predstavlja finalni produkt s sistemskim softverom, ali specialnimi komponentami, ki so stvar hiše. Nastajajo nova partnerstva, ki zagotavljajo predvsem partnerstvo v razvoju in trženju, seveda tudi v kapitalu, ki oboje omogoča.

Zastavlja se vprašanje, ali je Iskra pripravljena v vseh pogledih za razvoj in sodelovanje s svetom in to s tistimi, ki obvladujejo razvoj, produkcijo in trženje visokih tehnologij in imajo kapital.

Zadovoljstvo s konvertibilnim presežkom in izravnano tehnološko bilanco je slaba uteha za tehnološko in tržno zaostajanje, ki se kaže predvsem v neustreznih dohodkovnih rezultatih.

Spoznanje, da je teleinformatika sodobna, prava in želena je premalo. Ne v slovenski družbi, ampak vi v Iskri, se morate odločiti: te-

k tržni ekonomski politiki s tremi liberalizacijami in tremi restrukturacijami je narejen. Res je, reformi se bodo upirale mnoge razvade od slabega dela, nekakovosti do obračanja k državnim jaslim. Res je tudi, da mnogi kadri na spremembe niso pripravljeni in bo nujna diferenciacija do zamenjav. Res je tudi, da materialni pogoji v gospodarstvu niso najboljši, saj imamo zastarelo opremo, nizko akumulacijo, izčrpan bančni sistem in velike dubioze (negotovosti). Vse to je res, vendar če v reformo ne gremo bo vse to še slabše. Bomo enaki v veliki revščini z neko obliko realsocializma, in če gremo, je to obet najprej za najboljše in dobre, obet za izhod iz krize, ker se bo krog dobrih večal, obet za razvojni korak k svetu, obet za bogatejše materialno in duhovno življenje ljudi. Prepričan sem, da je sedaj najpomembnejše naslednje:

PRVIČ, da zdržimo na spremenjeni ekonomski politiki. To zahteva, da poslovodstvo vsake DO preveri poslovno politiko do konca leta za proizvodnjo, prodajo in izvoz, na tej osnovi politiko osebnih dohodkov, da jih ne bi vračali in, da ne bi bila uravnilovska in politiko likvidnosti. Vse to skupaj z delavci, ki morajo vedeti, kaj jih čaka, da bi se prav angažirali.

leinformatika da, ali ne. Če, da potem s tistim svetovnim partnerjem, ki ima svoj in sprejema vaš razvoj, ki je pripravljen tržiti v svoji meji tudi vaše produkte, oz. sistema, ki je pripravljen za to dolgoročno partnerstvo vložiti tudi ustrezen kapital. Namreč, brez kapitala zaradi naših razmer in dejstva, da ekstenziven razvoj ni več mogoč, vse drugo verjetno postaja iluzija.

In ne gre le za teleinformatiko. Tako partnerstvo se iz istih razlogov kot nujna, kaže tudi na področju orodij, elementov, avtomatike in še kje. Ni več časa za odlašanje, a čas je za hitre ocene in odločitve.

Čas ponuja izziv. Če ga boste uresničili, lahko računate tudi na podporo doma, če ne, vam podpora doma ne bo pomagala. To je tudi pot najmanjših sicer nujnih tehnoloških viškov. In vse to naj vodijo ljudje, ki tako mislijo in tudi hočejo. Sedaj še imate ceno za partnerje, koliko časa še?

Tovarišice in tovariši, še en razlog govori za to, kar sem nakazal. V Jugoslaviji je reforma politično sprejeta. Tržne odnose sprejemamo ne kot cilj, temveč kot pot za učinkovitejšo gospodarjenje in smoupravljanje. Ne bo šlo lahko in ne čez noč. Vendar, ker hočemo plavati, moramo v vodo. Začeli smo s spremembo ustave, spreminja se ves ekonomski sistem, prvi korak

DRUGO, da se dopolni ekonomska politika, predvsem tako, da bo stimulirala izvoz, kajti povpraševanje na jugoslovanskem trgu bo oslabevalo in, da se začne z odločnejšim razbremenjevanjem gospodarstva, spodbujanjem kmetijstva, turizma, drobnega gospodarstva in sproščanjem resursov, hranilnih vlog, deviznih sredstev itd. In

TRETJE, da se najprej sprejmejo tiste spremembe Ustave in sistema, kjer je najmanj razlik v Jugoslaviji, so pa rešitve nujne, npr. za sovlaganje tujcev, obračunski sistem ipd. Za vse ostalo pa dajmo času čas, da ne bo eksperimentov, temveč premišljene spremembe na katerih bomo zdržali. In če bomo po tej poti začeli odločno reševati gospodarska vprašanja, bomo sposobni zagotoviti tudi večjo stopnjo socialistične demokracije. Sposobni mirno, brez pritiskov oceniti in razumeti, kaj je novo, sodobno, ustvarjalno, demokratično in kaj ni. Pri tem je zagotovo prav podpreti vse tisto, kar naj zaščiti pravice človeka, hkrati pa vztrajati da ustavni organi brez pritiska delajo legalno in zakonito. Seveda ima, pri tem tudi država in JNA pravico, da bo brani pred neustreznimi napadi. Treba pa je vedeti, da mnogim vse to ni po volji, vendar jim ne kaže nasesti.

Prepričan sem, da nam bo vladal razum bolj kot emocije, da se brani pred neustreznimi težavam, ki so pred nami.

Tovarišice in tovariši, še enkrat prijeten praznik. «

Po programu predsednika Gospodarske zbornice se je slavnostni del Iskrinega praznovanja nadaljeval z izredno bogatim kulturnim programom, z nastopom recitacijske skupine in mešanega pevskega zbora Iskre, v Železnikih, tenorista Janeza Lotriča, rogistov iz Škofje Loke in harmonikaške skupine iz Železnikov. Med kulturnim programom so železničarski mladinci predali tudi prehodno zastavico bodočim organizatorjem dneva Iskre — dneva borca idrijskim Iskrašem, še pred odhodom na Soriško planino je delegacija aktiva Zveze borcev iz Elektromotorjev položila venec na osrednji spomenik padlim borcem v Železnikih.

Vrhunec slavlja je pomenila podelitev letošnjih Iskrinih nagrad. Prejeli so jih — glavno nagrado Fabio Škopac iz Iskre Banke, Aleksander Bušen iz Avtoelektrike, Marjan Dermota iz Telematike, Dušan Dolničar iz Elementov, Miha Kramar iz Industrije za električna orodja in Srečko Razpotnik iz Iskre Commerce. Nagrade je izročila

predsednica delavskega sveta SOZD Iskra Lea Kolar.

ŠKOPAC FABIO, DO Iskra Banka

Glavna nagrada Iskre za vrhunske dosežke trajnega pomena

Fabio Škopac je pred dvajsetimi leti pričel z delom v Iskri kot vodja komercialno-finančne sektorja v Tovarni elektronskih instrumentov v Horjulu. Vse do leta 1980, ko je prevzel mesto direktorja interne banke v ustanavljanju, je opravljal vrsto nalog s finančnega področja.

Fabio Škopac je v Iskri in izven nje priznan kot vrhunski finančni strokovnjak in ima ključne zasluge za izgradnjo finančnega sistema v Iskri. Njegova zasluga je, da je bil uspešno izveden projekt ustanovitve Iskre banke, katere obseg poslovanja je stalno naglo naraščal.

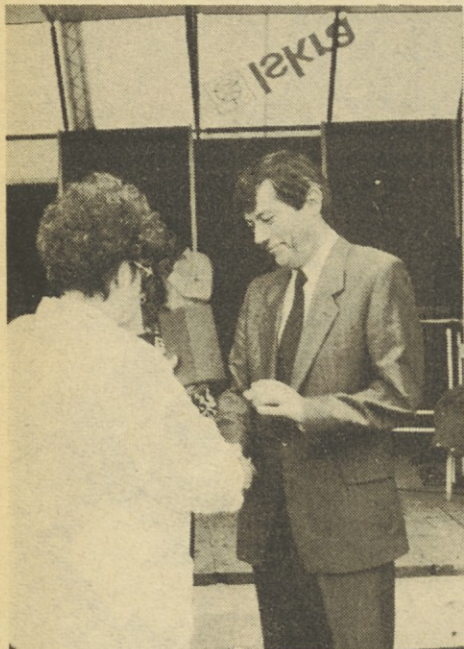
Vzporedno z uveljavitvijo Iskre banke je Fabio Škopac koordiniral finančno politiko SOZD Iskra. Na tem področju je uspel povezati Iskro do te mere, da so prav finance danes eden izmed najpomembnejših temeljev poslovanja Iskre.

Pomembna je bila tudi njegova vloga pri izgradnji sistema združevanja sredstev za prioritne investicije SOZD Iskra, ki je med drugim omogočil izvedbo več za Iskro pomembnih strateških naložb.

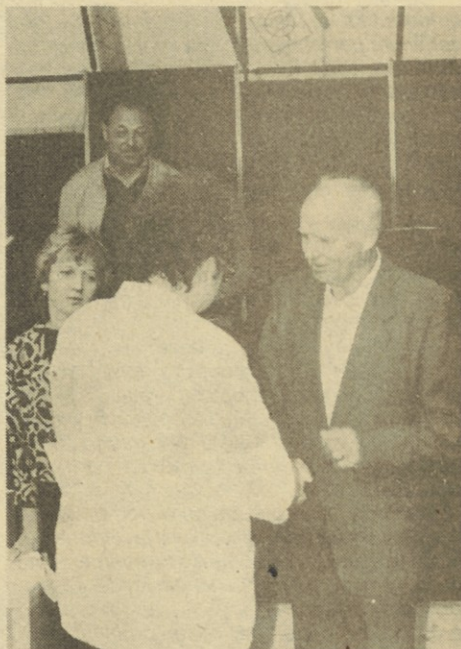
Rodil se je pred petdesetimi leti v Rabcu, ob Kvarnerskem zalivu, ko je bil ta del Istre še pod fašistično Italijo. Očeta ni poznal, izginil je v tistih

vojnih letih enaštiridesetega leta in tako je rasel ob materi in petih sestrah kot najmlajši član družine Škopac. Prvi razred osnovne šole je obiskoval še v italijanščini, potem pa je nadaljeval šolanje v Labinu in na Reki. Na Reki je prav tako dokončal gimnazijo, nakar se je vpisal na ekonomsko fakulteto v Zagrebu, kjer je diplomiral 1962. leta. Takoj po diplomi se je zaposlil v labinskem rudniku, potem pa je med počitnicami ob morju spoznal Slovenko s Stajerske, ki ga je popeljala v Ljubljano, kjer se je kot ekonomist najprej zaposlil v Žitu, po dveh letih pa ga je 1968. leta, danes že pokojni Stanislav Pavlin kot prisilni upravitelj naše tovarne v Horjulu, pritegnil v svojo ekipo in dobri dve leti pozneje ga že najdemo v Iskri Commerce, kjer je polnih deset let strokovno in zagnano delal na gospodarsko-finančnem področju, dokler ni z ustanovitvijo Iskrine interne banke 1. 7. 1980. leta postal tudi njen prvi direktor in se mu prav zdaj izteka drugi štiriletni mandat na tem, za Iskro tako pomembnem mestu.

Kdor je imel priložnost poslušati Škopca na raznih sestankih in posvetovanjih, je lahko takoj pa čeprav laik, ugotovil, da ima naš nagradenec finance in bančništvo v malem prstu kot pravi mo, zato je znal vedno še tako zapletene in specifične denarniškobančne probleme povedati kratko, jasno in predvsem vsem razumljivo. In prav to je najboljši znamenje in potrditev, da svoj posel zna in obvlada, kajti svoje področje je vedno menil za ustvarjalno, angažirano delo, ki sta mu tuji rutina in improvizacija, pri nas žal še vse preveč prisotni v najrazličnejših sektorjih in panogah našega dela.

Fabio Škopac

Aleksander Bušen

Marjan Dermota

Dvajset let je torej naš sobesednik zaposlen v Iskri, vendar meni, da je za vodilna mesta eno štiriletno mandatno obdobje čisto dovolj, kajti, po njegovem mnenju, je za človeka najhujša rutina, ki zavira ustvarjalni nemir in ga uspava v njegovem samozadovoljstvu in samozadostnosti.

Tako meni, da sta njegova dva mandata na mestu direktorja Iskrine interne banke preveč in si zdaj želi sprememb, kajti le spremembe in nove zadolžitve silijo človeka, da se spet začne nekaj novega učiti, da se ukvarja z novimi problemi. Tako upravičeno meni, da je prišel tudi zanj čas zamenjave in na njegovo mesto naj bi prišel človek z novimi, drugačnimi pogledi, kar bo koristilo vsem.

In kakšni so njegovi občutki kot človeka, ki se je rodil ob morju in doraščal ob njem, zdaj pa svoja zrela, ustvarjalna leta preživlja na kontinentu. Zanj je kontinent želja in obljubljena dežela tako, kot je to morje za kontinentalce, pribije na kratko.

In njegovi zasebni konjički ob navidez suhoparnem, čeprav v bistvu zanimivem in ustvarjalnem bančništvu? Ljubi slikarstvo, kupuje likovna dela prav tako rad hodi na koncerte, zlasti klasične glasbe. In končno je tu še go-barstvo, ki ga tesno povezuje z naravo in rekreacijo.

Skratka, Fabio Škopac je človek, ki srečno združuje visoko profesionalnost bankirja v najboljšem smislu te besede z določno averzijo proti rutinerstvu, ki naj nadomešča nenehno ustvarjalnost in pridobivanje novega znanja, vse to pa plemeniti še z ljubeznijo do likovne umetnosti in glasbe, kar samo dopolnjuje in zaokroža njegovo celovito človeško podobo, ki se natančno zaveda, tako svojih zmogljivosti, kot vloge v poklicu, konkretno v finančništvu, ki še zdaleč ni tako dolgočasno, če ga človek ljubi, zna in se nenehno izobražuje in izpopolnjuje v njem. Torej ni dolgočasnih in rutinskih poklicev, samo ljudje so takšni in naš nagrajenec zagotovo ni eden izmed tovrstnih ljudi.

BUŠEN ALEKSANDER, DO Iskra Avtoelektrika Nagrada Iskre za pomembne dosežke na področju poslovno- denja v SOZD Iskra

Aleksander Bušen, dipl. ing. strojništva se je zaposlil v Iskri Avtoelektriki leta 1964. Od takrat pa vse do danes je dal izjemno pomemben prispevek k razvoju delovne organizacije. Bil je

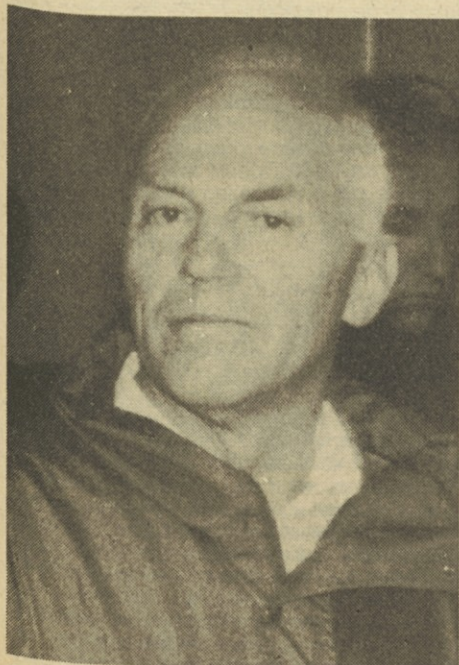

vodja proizvodnje, pomočnik glavnega direktorja za tehnično področje, od leta 1974 pa je direktor najštevilčnejše TOZD, tovarne velikih zagajalnikov. Naš nagrajenec sodi med člane kolektiva, ki tehnični in gospodarski razvoj enačijo z uresničevanjem svojega življenjske-

ga cilja. Mnogim je bil v 24 letih dela vodja, mentor, sodelavec, predvsem pa sočlovek, kakršen je tudi danes. Nemogoče je nanizati vse njegove zasluge za razvoj delovne organizacije, njene organiziranosti in utrditve samoupravljanja. Je stvaren, energičen in vedno strokovno preudaren. Njegova razmišljanja, besede in dejanja so dolgoročna: strogo namenjena današnjemu dnevu pa vedno usmerjena na jutri.

Njegovo delo sega tudi izven delovne organizacije in je vsestransko. Posebej aktiven je na športnem področju, saj je bil vrsto let predsednik rokometnega društva Iskra, sedaj pa je podpredsednik slovenskega ligaša, nogometne ekipe Vozil. Za svoje plodno delo je prejel vrsto odlikovanj in priznanj.

Kako podrobneje predstaviti našega nagrajenca? Domenila sva se za dan in uro in pogovor je stekel. Izredno prijeten sogovornik je, poln svežih spominov na dogodke izpred daljnih burnih let, kot da bi se zgodili včeraj. »Po rodu sem Mariborčan, vendar sem mladost in šolanje preživel v Murski Soboti«, je še vedno z rahlim prekmurskim narečjem obudil spomin na mlada leta. »Sledilo je šolanje v Ljubljani na univerzi, kjer sem spoznal mojo družico — Solkanko in leta 1964 sem postal Novogoričan. Sicer pa je bilo moje prvo srečanje z nastajajočo Novo Gorico že pred 40. leti. Takrat sem bil z murskosoboško brigado »Štefan Kovač« dva

Dušan Dolničar

Miha Kramar

Srečko Razpotnik

meseca na udarniškem delu. Skupaj z drugimi brigadirji smo postavljali temelje današnjemu mestu. Ti spomini so izredno lepi tudi zato, ker sem bil prvi mesec pohvaljen, drugi mesec pa sem dobil udarniško značko. To je bilo priznanje, da malo takih za tiste čase. Brigadir pa sem bil tudi na progi Šamac—Sarajevo, na cesti Bratstva in enotnosti Zagreb—Beograd in pri elektrarni Jablanica. Tako imam skupnega brigadirskega življenja kar šest mesecev. »

Iz tistih lepih, nepozabnih starih časov sva se »preselila« v sedanost. Za trenutek sva ostala pri nagradi Iskre. »Vsekakor je ta nagrada zame izredno priznanje predvsem za prehojeno pot v Iskri Avtoelektriki, ki res ni bila lahka. Bili smo priča velikim problemom, večkrat smo bili pred nerešljivimi težavami, vendar smo vztrajali, zato je šlo. Iz teh muk se je rodilo to, kar danes imamo, torej velik, močan in zdrav kolektiv. To preveva človeka z lepim občutkom, zato ta nagrada ni le moja, namenjena je tudi kolektivu, saj brez sodelovanja in prizadevanja vseh nikakor ne bi dosegli takšnih pomembnih dosežkov. Seveda pa je ta nagrada zlasti obveznost za naprej, predvsem pri izpolnjevanju in izboljševanju tistih postopkov, kjer še nekoliko šepamo, to pa je kakovost in zanesljivost naših izdelkov.«

Z velikim ponosom je spregovoril tudi o življenju izven tovarniške ograje, predvsem o športu. V mladih letih je bil celo nogometaš nogo-

tronske centrale Metaconta je s svojimi inovacijskimi posegi avtomatiziral vrsto operacij ter povečal zmogljivosti strojev in kvaliteto izdelkov. Vsa leta skrbi tudi za mehansko vzdrževanje vrste naprav, pri čemer je z novimi konstrukcijami prihranil kolektivu tudi veliko deviznih sredstev za nakup dragih rezervnih delov.

Marjan Dermota je izredno ustvarjalen in skromen delavec, ki je vzgojil tudi vrsto strokovnjakov in jih usposobil za obvladovanje najzahtevnejših mehanskih del.

Marjan Dermota, visokokvalificirani strojni ključavničar in višji vzdrževalec v proizvodnji hermetičnih (reed) kontaktikov v delovni enoti TIV je prejel Nagrado Iskre za pomembne inovativne dosežke in za izgrajevanja odnosa do dela in kakovosti.

Začel je v prototipni delavnici nekdanje Elektromehanike. Kot strokovnjak za mehanske konstrukcije je bil pred 16 leti izbran v ekipo za osvajanje proizvodnje podsestavov central Metaconta. Zaupana mu je bila zahtevna tehnologija montaže hermetičnih kontaktikov; skupaj s sodelavci mu je kmalu uspelo izdelati take, ki so ustrezali strogim prevzemnim predpisom.

Avtomatiziral je vrsto operacij, večal zmogljivosti strojev in kakovost izdelka. Našeje glavne izboljšave: konstrukcija orodja za štančanje peres z manjšim tehnološkim odpadkom; povečanje kapacitete vakuumске podajalne

za najzahtevnejša mehanska dela, urejevalce strojev, vzdrževalce in mojstre.

Marjan Dermota je ustvarjalen, a skromen delavec. Nikoli ni poudarjal svojih zaslug, o čemer priča tudi njegova izjava ob Nagradi Iskre:

»Inovacij nisem prijavljal, čeprav so me k temu nagovarjali. Nisem čutil potrebe, saj — zaradi tistega, kar sem naredil, sem tudi hodil v službo in dobival plačo. Za našo delovno skupino je najpomembnejše, da oprema deluje 24 ur dnevno, ob delovnih in praznikih. Nikdar ni bilo časa za čakanje na rezervne dele, pisanje naročilnic in take reči, probleme smo morali odpravljati sproti in sami, podnevi, ali ponoči, kajti proizvodnja ne sme obstati. Pri tem nam je pomagala tudi Orodjarna Kibernetike. Zadovoljen sem bil, kadar mi je kakšna stvar uspela; pravzaprav pa mi je redkokatera spodletela. Za ustvarjanje sta potrebna volja in veselje do novega, boljšega. Nadrejeni so mojo dejavnost vedno upoštevali, nagradjevanje je bilo v redu; tu in tam smo se zapletli ob tehničnih vprašanjih, a zgolj zato, da je bil izdelek boljši. Če bi si vsi samo kimali, bi bilo najbrž tudi uspehov manj.«

DOLNIČAR DUŠAN, DO Iskra Elementi Nagrada Iskre za pomembne dosežke na področju poslovanja v SOZD Iskra

Dušan Dolničar je v TOZD Feriti polnih 21 let opravljal dela direktorja TOZD, ki se je ob njegovem prihodu leta 1967 boril s hudimi ekonomskimi težavami. S svojim prihodom je zasnoval nov pristop s pretehtanimi ekonomskimi odločitvami, potrebno strokovnostjo, tržno usmerjenostjo in učinkovito organizacijo. Z njemu lastno prizadevnostjo in vztrajnostjo je dosegel, da je proizvodnja stalno naraščala in postajala vse bolj izvozno usmerjena. Velika zasluga tovariša Dolničarja je, da je TOZD Feriti danes poslovno uspešen kolektiv, ki je dobro samoupravno organiziran ter ustrezno povezan z DO, SOZD Iskra, pa tudi širše.

Za mnoge v Feritih in Elementih pa tudi drugod v Iskri je Dušan Dolničar dobesedno pojem točnosti, prizadevnosti in marljivosti, za nekatere je predstavljal tudi strah in trepet, saj »če sebi ne popuščam tudi drugim ne bom, najbolj pa sovražim to, če nekdo ne izpolni dogovora, če požre besedo«, morda še najbolj objektivno oceno, če je seveda potrebna, pa so o svojem direktorju imeli smučarji iz Feritov: Dušan Dolničar, zaljubljen v naravo in smučanje, se je prav na smučarjih, na različnih zimskih športnih igrah, povsem odprl do svojih sodelavcev, postal eden izmed njih in to dekleta in fantje iz Feritov in Elementov znajo ceniti.

»Sprasujte me, kaj mi pomeni ta nagrada? Prvič, sovpada z mojim nekoliko predčasnim odhodom v pokoj, seveda sem počaščen, da sem jo dobil, vprašanje pa je če je pravilno, da te

metnega kluba Mura, ki je takrat nastopal v slovenski ligi. Tudi sedaj je zvest privrženec nogometašev novogoriških »Vozil«, v klubu pa so mu zaupali mesto podpredsednika. In če se še malo pohvalimo, »njegov« klub je letos pristal v zlati sredini lestvice slovenske lige.

Aleksander Bušen mi je razgrnil še veliko zanimivega, saj je njegova knjiga zgodovine res bogata. In če zapišem za zaključek samo še eno misel, bo tudi ta dokaz, da je prišla nagrada v prave roke. »Življenjska pot vsakega posameznika je pogostokrat prepletena z nevidno sivino, ki povzroča v notranjosti bolečino. Nikoli nisem mogel te bolečine preliti na tovariša, prijatelja, sodelavca, saj sem vedel, da ga bom preveč prizadel. Rajši sem jo nosil v sebi in jo premagal sam, čeprav največkrat težko.«

DERMOTA MARJAN, DO Iskra Telematika Nagrada Iskre za pomembne dosežke na področju inovacijske dejavnosti

Marjan Dermota je v Iskri zaposlen že 29 let. Na področju hermetičnih kontaktikov za elek-

tronske centrale Metaconta je s svojimi inovacijskimi posegi avtomatiziral vrsto operacij ter povečal zmogljivosti strojev in kvaliteto izdelkov. Vsa leta skrbi tudi za mehansko vzdrževanje vrste naprav, pri čemer je z novimi konstrukcijami prihranil kolektivu tudi veliko deviznih sredstev za nakup dragih rezervnih delov.

Leta 1973 nabavljena oprema, ki jo je bilo treba v marsičem prilagoditi, je začela redno obratovati že v letu 1975; odtlej brezhibno deluje v treh, ali štirih izmenah. Marjan ni le izboljševal, temveč družno z ekipo predvsem s preventivnimi posegi omogočil, da je bilo doslej izdelanih več kot 120 milijonov kontaktikov, ali dvakrat toliko, kot jih je optimistično predvidel ameriški dobavitelj opreme. Škrbel je tudi za mehansko vzdrževanje. Vrsto rabljenih delov je samostojno nanovo skonstruiral in tudi izdelal, na primer: obnovo prijemalnih čeljusti, izdelava novih vodil, tesnil, manšet itd. Z nadomeščanjem dragih rezervnih delov je tovarni prihranil veliko deviz. Poleg tega je vzgajal strokovnjake

nagrade dobivamo tisti, ki smo že na zaključku svoje službene kariere; nagrada bi bila lahko spodbuda tudi mlajšim.

Sem pač takšen, da pomembnejše stvari vedno načrtujem, seveda pa pozneje delam tudi bilanco. Gotovo je ta ob zaključku službene poti med najpomembnejšimi. Prva značilnost te bilance je pravzaprav ta, da sem polnih 37 let vztrajal v proizvodnji, torej tam, kjer se ustvarja in kar je osnova vsega. Jaz celo menim, da v povojnem času z redkimi kratkimi obdobji družba ni imela pravega odnosa do te neposredne proizvodnje, to pa nas zdaj tudi tepe. Tudi mene so v teh letih nekaj časa potiskali v politiko in sem jo kot volonter nekaj tudi okusil, toda to ni

bilo zame. Tam se pač ne da pokazati, kaj si pravzaprav naredil, kajti jaz cenim samo to, in po tem sem poznan, morda sem kdaj tudi pretiraval, kar je mogoče zmeriti, stehtati. Užival sem v proizvodnji. Delati nisem hodil zato, ker je pač treba delati, in tudi zato mi je delo vseh 37 let nudilo zadovoljstvo.

Vedno sem tudi raje delal z mlajšimi. Domišljam si, da sem jih nekaj tudi vzgojil in marsikdo mi to priznava. Žal so mnogi med njimi tudi odšli iz fabrike, nekateri tudi zato, ker je pač v proizvodnji treba trdo delati. Odšli so mnogi nadarjeni strokovnjaki vseh strok, odšli pa so verjetno prav zato, ker so bili pametni. Pametni, kajti naša družba neposredne proizvodnje še vedno

ne ceni. Podredili so se torej družbi, kar je odlika vsakega poslovnega. Zanimivo je, da skoraj nihče od naših nekdanjih perspektivnih sodelavcev ni odšel v drugo tovarno. Največ jih je zdaj v trgovini, pa različnih inštitutih, zbornicah, silih.

Odkar delam v Feritih, in tega je 20 let, tovarna nikoli ni imela nobene večje krize. Bilo je le nekaj manjših, nekaj pa sem jih umetno ustvaril tudi sam, in sicer z namenom, da se ne bi uspal. Vseskozi smo tudi investirali. Za največji uspeh Feritov imam to, da smo bili uspešni in brez nihanj udeleženi v izvozu, in to samo na zahod. Izvozimo nad polovico vse proizvodnje, kljub temu pa smo ekonomsko uspešni. Res pa je tudi to, da Feriti niso nikoli briljirali, sicer pa je to z redkimi izjemami značilno tudi za Iskro — nihče ne more zablisteti, tod, žal, nihče tudi propasti.

Vseskozi sem se pri vodenju tovarne držal nekaj principov, razporedil pa bi jih takole: zavedal sem se, da mora biti vodja tovarne zgled delavnosti in discipline, če hoče to zahtevati tudi od drugih; obsojam vodenje, ki je tudi v Iskri precej razširjeno, da se direktor proizvodne tovarne postavi v vlogo trgovskega potnika, opravlja vse komercialne stike s partnerji in je ves čas na poti. Vodja tovarne mora poznati vse vitalne tovarniške funkcije — nekaterim to ni všeč — če hoče, da jih med seboj tudi povezuje. Tudi z višjimi strukturami se nisem dosti ukvarjal, čeprav je to pri nas zelo uveljavljeno, kajti to je kratkotrajna vrednota, trajna pa je, če resnično nameniš vso pozornost razvoju, tehnologiji, proizvodnji, prodaji. Temu je treba nameniti pozornost, potem je tudi tovarna uspešna, višje strukture pa te v tem primeru pustijo pri meri, če te že ne hvalijo.

Ponovno bi rad poudaril, da me je najbolj bremenilo, včasih celo ubijalo, mi šlo na živce, morda mi je tudi načelo zdravje, tisto jalovo delo. Ogromno energije sem zgubil na različnih razgovorih, sestankih, na katerih smo ponavljali eno in isto. Najbolj pa me je peklilo in utrudilo tole: vsak kolektiv dela pač v nekih boljših in slabših obdobjih in tako je bilo tudi v Feritih. Ko nam je šlo slabše, nisem dovolil, da bi povišali

O dnevu Iskre so povedali

Valerija Megušar, Šolski center Iskra: Seveda sem morala priti na Soriško planino, saj me je zanimalo, kaj so udeležencem dneva Iskre pripravili moji bodoči sodelavci. Bodoči sem rekla zato, ker bom po končanem šolanju tudi sama Iskrašica Elektromotorjev Železniki ter tako nadaljevala družinsko tradicijo. Tudi moj oče in mama sta namreč zaposlena v tem homogenem kolektivu. Škoda, da jo je zagodlo vreme, drugače bi bilo še lepše.

Mateja Vodnik, Šolski center Iskra: Prvič sem na takem srečanju in moram priznati, da se Iskraši znamo veseliti, kljub grozečim oblakom, ki so sem ter tja preveč radodarni z nič kaj prijetnimi ohladitvami. Letos bom pričela obiskovati tretji letnik poklicne šole za finomehanike, že prihodnje leto bom verjetno tudi sama članica te lepe in velike družine. Sicer pa je moja mama tudi Iskrašica, zaposlena je v kranjski Telematiki.

Francka Čevešek, Iskra Telematika Kranj: Že vrsto let sem redna obiskovalka naših prireditelj, teh res lepih praznovanj dneva Iskre, dneva borca. Letos sem prišla s sinom, da bo tudi on videl, kako prijetno je na takih srečanjih. Žal je letos naše praznovanje v dobršni meri pokvarilo vreme, zato si v tem trenutku najbolj želim, da bi se pokazalo sonce. Program mi je bil všeč, ni se vlekel in ni bil prenatrpan. Sicer pa sem zaposlena v Telematiki že 20 let.

plače, čeprav so si drugod to dovolili in je bila takšna zunanja klima, ko pa nam je delo spet zelo dobro steklo, mi poviševanja plač zaradi administrativnih ukrepov od zunaj niso dovolili...

Moram reči, da me je to najbolj prizadelo, saj obljube delavcem nisem mogel izpolniti.

O prihodnosti Feritov bi dejal, da imajo perspektiven program in da mi bo v največje zadovoljstvo, če bo fabrika delala uspešno.

MIHA KRAMAR, DO Iskra Industrija za električna orodja Nagrada Iskre 1988 za pomembne dosežke pri razvoju samoupravljanja in družbenopolitičnih dejavnosti v SOZD Iskra

Miha Kramar je v Iskri zaposlen že 40 let. Vsa leta je bil vsestranski družbenopolitični delavec, sedaj pa aktivno deluje kot predsednik aktiva Zveze Borcev SOZD Iskra. Med drugim je bil sekretar OO ZK Kino, predsednik delavskega sveta Ekonomske enote priprave dela, član upravnega odbora Elektromehanike, član delavskega sveta DO ERO in predsednik združenega aktiva zveze borcev Iskra Kranj. Za njegovo razvejeno družbenopolitično in samoupravno aktivnost je prejel vrsto priznanj, med drugim medaljo za vojaške zaslugе, Red dela s srebrnim vencem in Red zaslug za narod s srebrno zvezdo.

Sediva v njegovi pisarni, okrog naju sami mladi ljudje, našemu nagrajencu pa se pravkar izteka že četrto desetletje, odkar je nepretrgano zaposlen v isti delovni organizaciji, v kranjski Iskri.

»Pred več kot štiridesetimi leti sem končal Iskrino industrijsko šolo, to je bilo takoj po koncu

vojne in se 1948. leta v Iskri tudi zaposlil. Seveda pa sem bil hkrati ob rednem delu tudi politično zelo angažiran, prav ves čas, saj sem zdaj, na primer, predsednik aktiva zveze borcev SOZD Iskra.

Po desetih letih dela sem presedlal v tehnologijo, s katero se še danes ukvarjam. Spominjam se, da smo takrat mnogo delali in pripravljali tehnologijo, ki smo jo pozneje iz Kranja prenesli v Novo Gorico. In kaj je potem tam nastalo iz tega — tega ni treba posebej poudarjati in razlagati, saj uspehi sedanje novogoriške Iskrine Avtoelektrike najboljše pričajo o tem.

Vprašujete me, s kakšno tehnologijo sem se

ukvarjal skoraj ves svoj delovni vek? S tehnologijo vrtnikov, vrtnih strojev.

Glede Iskrine nagrade, ki sem jo prejel letos pa moram reči, da so me sicer že večkrat predlagali zanjo in sem je seveda zdaj zelo vesel. Zame seveda predstavlja nagrada veliko priznanje, saj jo je med številnimi Iskraši le malokdo deležen.

Kar odkrito moram priznati, da sem kar malce ponosen zato, čeprav menim, da pri nagradi še zdaleč ni vse denar, mnogo bolj me pri tem veselja moralno priznanje.

Če se ozrem zdaj nazaj na štiridesetletno prehojeno pot v Iskri, moram reči, da sem z Iskro sodoživljal vse njene vzpone in padce, čas v letu 1966., ko je bila kranjska Iskra skoraj na dnu pa spet vzpone, ko smo iz Kranja prenašali

O dnevu Iskre

Draga Zupanc, Iskra Blejska Dobrava: Danes se res lepo vidi, kako ljudje čutimo pripadnost naši Iskri, saj se nas je kljub slabemu vremenu zbralo presenetljivo veliko. Iz naše Iskre nas je prek trideset, prišli pa smo s posebnim avtobusom. Vzdušje je prima, le preveč hladno je pa tudi deževne kaplje so prepogoste. Doslej sem bila na praznovanju skoraj vsako leto, najlepše spomine pa imamo na dan Iskre, ki je bil pred tremi leti v organizaciji Iskre Avtoelektrike v Novi Gorici.

Vernika Kamenšek, učiteljica v osnovni šoli Železniki: Kot učiteljica glasbe vodim skupino harmonikarjev, ki so se predstavili tudi na današnji prireditvi. Skupina je zagnana, v taki sestavi pa nastopa šele 4 mesece in moram priznati, da je čudovito delati z njimi. Nastopamo na raznih krajevnih proslavah in drugih priložnostnih srečanjih. In kot sem že omenila, danes smo se uspešno predstavili tudi Iskrinemu avditoriju. Upam in želim, da bi bili udeleženci te lepe proslave z našim nastopom zadovoljni.

Janez Suhadolnik, Iskra Avtomatika, TOZD Tenel Novo mesto: Tudi jaz sem redno vsako leto prisoten na tem našem prazniku, ki mu upravičeno lahko rečemo družinski. Tu se srečaš z bivšimi sodelavci, prijatelji, sošolci, tovariši in celo vreme, ki nam danes res ni naklonjeno, ne more skaliti veselja, vzdušja in sploh prijetnega počutja na takem množičnem srečanju, kot je današnje. To prijetnost napravimo Iskraši sami in pa vsi prijatelji Iskre.

programe in razvoje v druge kraje Slovenije, kjer so zrasle nove Iskrine tovarne z novimi tehnologijami, od elektronike do usmernikov.

In končno, moja pripadnost Iskri in zvestoba do nje mi pomeni izredno veliko. Zato lahko danes tudi gledam naprej drugače, kot tisti, ki mu je bila morda Iskra samo vmesna postaja v njegovi življenjski karieri. Prepričan sem zato, da pomeni pripadnost Iskri določeno odliko in prednost, saj imamo končno v Iskri mnogo več od tistih ljudi, ki Iskri pripadajo in žive z njo in sem zato mnenja, da se je Iskra kot velik, solidarnosten in napreden sistem vedno znala izkupati iz vseh težav, ki so jo pestile in jo pestijo tudi danes. In končno, tu je še solidarnost delavcev Iskre, ki je še posebej dragocena vrlina za današnji čas,« je ob koncu dejal naš nagrajenec Miha Kramar, ki se zdaj še posebej z ljubeznijo, znanjem in izkušnjami posveča mladim rodovom in prenaša na njih duha in pripadnost Iskri.

RAZPOTNIK SREČKO, DO Iskra Commerce Nagrada Iskre 1988 za pomembne dosežke na področju trženja v SOZD Iskra

Srečko Razpotnik je deloval v različnih sredinah v Iskri neprekinjeno od leta 1949. Njegov izredno racionalen in sistematičen način dela je botroval mnogim inovacijskim prispevkom, organizacijskim izboljšavam in s tem dolgoročno uveljavljanju strokovnega ugleda Iskre doma in v svetu. V zadnjih desetih letih pa velja izpostaviti predvsem njegov velik prispevek pri oblikovanju filozofije organiziranja in vodenja višjih oblik gospodarskega sodelovanja s tujino.

Povsod, kjer je deloval, je Srečko Razpotnik, s svojim neumornim delom ustvarjal klimo, ki je dvigala delovno moralo, storilnost in strokovnost ter motivirala sodelavce.

»Predvsem sem presenečen, da sem postal Iskrin nagrajenec. Ne vem, kako je do tega priš-

lo, verjetno pa so me za nagrado predlagali sodelavci iz KITS-a, torej Komercialnega inženiringa trženja sistemov v Iskri Commerce.«

Ugibanje Srečka Razpotnika o tem je bilo povsem pravilno, v KITS-u pa so nas še pred pogovorom z nagrajencem »oborožili« z nekaj informacijami, češ, Srečko Razpotnik je preveč skromen, da bi na široko govoril o sebi.

»V Iskri sem od leta 1949. Diplomsko sem delal pri profesorju Vratislavu Bedjaniču, ki je bil takrat direktor Tele in me je povabil k sodelovanju. V Teli sem počel vse sorte: najprej sem bil v razvoju, leta 1953 sem postal vodja proizvodnje, potem sem bil nekaj časa tehnični direktor, ko pa je nastal SVN sem bil vodja enega obrata. Leta 1972 sem šel v Iskra Commerce, točneje v takratni PSO, kjer sem bil v začetku svetovalec glavnega direktorja Metoda Rotarja. Začel sem se ukvarjati s tem, s čemer sem se tudi zdaj, to je s kooperacijami in različnimi projekti.«

Prihodnje leto bi Srečko Razpotnik slavil kar štiri desetletja dela v Iskri. In to domala vseskozi na vodilnih delovnih mestih, zato smo mu upravičeno kot enega prvih vprašanj v tem intervjuju zastavili tegale: Kaj menite, kje je prihodnost Iskre?

»Preden gre človek v pokoj, vsaj večina, naredi nekaj obračun. Mislim, da bi najlaže odgovoril takole: vse do leta 1975 je bila TELA oz. Avtomatika izredno uspešna; bila je med najbolj gospodarsko in profitabilno uspešnimi v Iskri. In vzrok za to je bil v tem, da smo vsak dan, poudarjam vsak dan, do skrajnosti podrobno spremljali nekaj ciljev, če jim lahko tako rečem. Naj začnem s proizvodnim programom. Vedno smo imeli razvitih več stvari, kot pa smo jih proizvajali. Novosti so nas vedno posiljevale, to kar smo proizvajali pa je diktiralo tržišče. Tisti trenutek, ko se je pri nekem izdelku začel dobiček zmanjševati, smo ga vzeli iz proizvodnje. Tudi motivirani smo bili, saj smo vsak mesec dobili glede na doseženi dohodek variabilni del, ki se je gibal tudi do 25 in celo 30%. Ampak tudi v minus. Zlasti pa moram poudariti, da smo strašno pazili na kadre. Odnos do kadrov je bil takšen, kot ga verjetno zdaj v Iskri ni nikjer. Pa še nekaj je bila odlika v takratni Teli: delali smo v teamih, skupinah, svoje osebne ambicije pa

smo podrejali uspehu tovarne, saj smo v tej uspešnosti videli tudi svojo korist. Prav po zaslugi direktorja Bedjaniča smo vedno jemali najboljše kadre, noben šef pa se ni smel tresti za svoj stolček, če je bil pod njim bolj sposoben ali vsaj enakovreden strokovnjak. Ko pa zdaj gledam te strukture v Iskri... ne, to ni res. Tudi zato drsimo navzdol.«

Dolgoletno pot Iskraša ste zaključili v Iskri Commerce, v Komercialnem inženiringu trženja sistemov. Gre za inovacijo v Iskrinem trženju, na katero so sprva, podobno kot na vsako novost, še zlasti, če ni na njihovem dvorišču, nekateri v Iskri gledali precej postrani. Kaj menite o KITS-u?

»To dejavnost smo načrtovali že na četrti zunanje-trgovinski konferenci, resnici na ljubo pa naj povem, da smo se s tem začeli ukvarjati že v Rotarjevih časih, to je sredi šestdesetih let. Takrat smo prodali prvo Iskrino tehnologijo na tuje, in sicer za proizvodnjo kondenzatorjev in uporov v Indijo. Te tako imenovane višje oblike gospodarskega sodelovanja s tujino prihajajo v poštev predvsem v trženju z deželami v razvoju in SEV-om. Hočejo se industrializirati, zato nočejo kupovati samo blaga, pač pa ga tudi proizvajati, tako da se trženje dejansko seli z materialne v intelektualno sfero. Če Iskra tega ne bo doumela, tudi prodajala ne bo.«

V imenu nagrajencev se je za podeljena priznanja zahvalil Fabio Škopac.

Organizatorji so pripravili še vrsto zabavnih in spremljajočih prireditev, ki so zaradi slabega vremena odpadle, čeprav pa so tisti, ki jim je bilo na Soriški planini še posebej všeč vztrajali ob Agropopu in Obzorju do večernih ur.

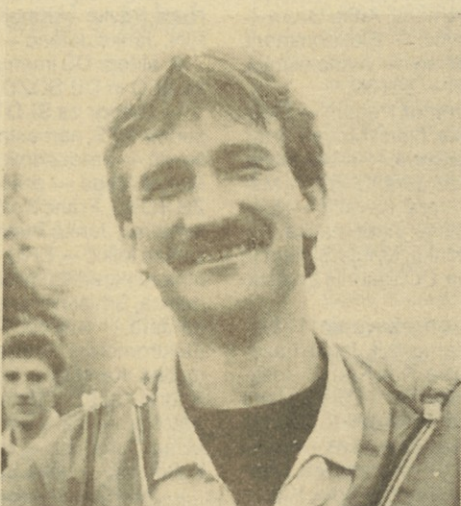
S Soriške planine poročali: Vesna Žunič, Marko Rakušček in Drago Pečenik

Iskrine nagrajence predstavili: Lado Drobež, Kazimir Mohar in Dušan Željeznov»

Povedali

Janja Orel iz Žužemberka: Mamica, ki je Iskrašica iz Elektromotorjev Železniki mi je povedala, da imate danes praznik in nadvse srčno sem si želela videti, kako praznujete, kako je na tako velikih srečanjih pripadnikov enega kolektiva in njegovih prijateljev. Res se znate lepo veseliti, le vreme ni preveč naklonjeno, drugače bi bilo še lepše. Letos sem končala s prav dobrim uspehom 5. razred osnovne šole in danes sem še bolj prepričana, da bom po končanem šolanju zaposlila za sprejem pod bleščečo Iskrino zvezdo.

Jadran Strehar, Iskra Avtoelektrika Nova Gorica: Ni dolgo tega, kar smo bili organizatorji dneva Iskre mi, novogoriški Iskraši, zato in seveda tudi iz drugih vzrokov sem prišel s sodelavci pogledat, kako so pripravili praznovanje Iskraši iz Železnikov. Žal sem zelo razočaran nad vremenom, saj sem mislil, da bo vsaj približno tako, kot je v sončnih goriških brdih, od koder sem sicer doma. A kaj hočemo. In še nekaj me je zanimalo. Danes sem videl, kako je videti Soriško planino brez snega, saj sem prav tu, na teh terenih napravil prve smučarske korake in tako »zabredel« med ljubitelje smučarske opojnosti.

Katarina Čepon, doma iz Horjula: Ker je mož Iskraš, v Iskri Horjul je zaposlen že okrog 15 let, se počutim tudi sama nekam »vaša«, zato ni težko uganiti, da prihajam zelo rada na vaš in naš praznik. Letos smo prišli kar vsa družina, mož, obe hčerki in sin. Vse moram pohvaliti, od programa do organizacije, le vreme nam ni naklonjeno, drugače bi bilo res super. Kljub temu pa je udeležba množična, kar je lep dokaz, da je to res srečanje Iskrašev in vaših prijateljev.

SKLEPI 1. seje delavskega sveta SOZD Iskra

1. sklep: DS sprejme poročilo volilne komisije SOZD o izidu volitev delegatov DS in odbora za samoupravni nadzor SOZD Iskra ter potrdi mandate zakonito izvoljenim 77 delegatom DS SOZD in 32 delegatom Odbora za samoupravni nadzor SOZD Iskra.

2. sklep: DS izvoli za predsednico DS SOZD Leo Kolar iz DO Iskra Delta in za podpredsednika DS SOZD Milana Osredkarja iz DO Iskra Invest servis.

3. sklep: DS imenuje za stalnega sekretarja DS SOZD Jasta Marcona in stalno zapisnikarico Cvetko Flerin.

4. sklep: DS imenuje izvršilne organe DS SOZD — odbore v sestavi kot sledi:

— **Odbor za razvojni program in raziskovalno dejavnost** (21 članov): predsednik Ciril Zevnik — Kibernetika, namestnik Brane Popovič — Telematika, člani: Ivan Šantl — Iskra Delta, Janez Slavic — ERO, Tomislav Žbontar — Elektrozeve, Danilo Mozetič — Merilna elektronika, Dušan Bevc — Elektrooptika, Drago Končnik — Avtomatika, Andrej Češnovar — Elementi, Marjan Markelj — Antene, Oskar Starc — Elektroakustika, Janko Jelenc — Elektromotorji, Miran Mencin — Videomatika, Miloš Štrum — Rotomatika, Stojan Markič — Avtoelektrika, Jože Rozman — Kondenzatorji, Milan Mandič — Baterije Zmaj, Dušan Benko — Iskra Commerce, Franc Žura — Iskra Servis, Peter Palma — IKM, Marija Pirc — ZORIN.

— **Odbor za gospodarjenje in dohodkovne odnose** (17 članov): predsednik Vida Težak — Kondenzatorji, namestnik Rajmond Renčelj — Elektroakustika, člani: Andrej Česnik — Telematika, Biserka Ošljaj — Iskra Delta, Janez Kalteneker — Kibernetika, Franc Korošec — ERO, Tanja Kopitar — Elektrozeve, Mojca Pušnar — Merilna elektronika, Alenka Pukelj — Avtomatika, Stane Rastohar — Elementi, Fani Posavčič — Antene, Jože Begant — Elektromotorji, Jože Cvetek — Videomatika, Milena Melink — Avtoelektrika, Edina Orlandić — Baterije Zmaj, Edita Luckman — Iskra Commerce, Marjan Mozetič — ZORIN.

— **Odbor za tržišstvo** (19 članov): predsednik Ivan Lisjak — Avtoelektrika, namestnik Fortunat Orehek — Iskra Commerce, člani: Miroslav Marc — Telematika, Vlado Šprah — Iskra Delta, Martin Leskova — Kibernetika, Boris Kerstein — ERO, Nikola Bakarič — Elektrozeve, Brane Milek — Merilna elektronika, Tatjana Kolenc — Avtomatika, Karel Grubar — Elementi, Ronko Gostiša — Antene, Nevenka Boljunčič-Faletić — Elektroakustika, Igor Dolinar — Elektromotorji, Veselko Puc — Videomatika, Danilo Jež — Rotomatika, Božo Šobar — Kondenzatorji, Boris Kuželj — Baterije Zmaj, Maria Volk — Iskra Servis, Jože Podpečan — Invest servis.

— **Odbor za organizacijo in informatiko** (16 članov): predsednik Bojan Kovačič — Iskra Commerce, namestnik Jože Gušič — Kondenzatorji, člani: Peter Hubad — Telematika, Ludvik Bokal — Iskra Delta, Ivo Lavrič — Kibernetika, Darko Sedej — ERO, Marjan Treven — Elektrozeve, Aleš Briner — Avtomatika, Irena Hren — Elementi, Anka Grom — Antene, Dario Cotič — Elektroakustika, Franc Kavčič — Elektromotorji, Elizabeta Degelj-Vukša — Videomatika, Alojz Birs — Avtoelektrika, Stana Vidic-Culot — Baterije Zmaj, Džorož Krstić — ZORIN.

— **Odbor za finance** (17 članov): predsednik Primož Pegam — Elektromotorji, namestnik Ciril Dragonja — Iskra Banka, člani: Marjan Vrtač — Telematika, Janez Kopač — Iskra Delta, Alenka Zorec — Kibernetika, Igor Poljšak — ERO, Milojka Stanič — Elektrozeve, Jure Kavčič — Merilna elektronika, Marjeta Priman — Avtomatika, Franc Kovačič — Elementi, Breda Stanovnik — Antene, Eva Košuljandič — Videomatika, Zoran More — Rotomatika, Zineta Kikelj — Avtoelektrika, Marija Simončič — Kondenzatorji, Boris Milivoj — Iskra Commerce. DO Baterije Zmaj bo svojega člana določila do naslednje seje DS.

— **Odbor za kadrovsko socialne zadeve in izobraževanje** (17 članov): predsednik Andrej Kajdič — Baterije Zmaj, namestnik Janka Lazarevič — Avtomatika, člani: Janez Lasič — Telematika, Ana Kranjc — Iskra Delta, Franc Kristan — Kibernetika, Sonja Stepan — ERO, Jana Erman — Elektrozeve, Marija Komel — Merilna elektronika, Zvonka Svete — Elektrooptika, Marija Oštir — Elementi, Vera Zakrajšek — Antene, Marjeta Habjan — Elektromotorji, Marija Strah — Videomatika, Liljana Šinkovec — Rotomatika, Aleksandra Križan — Avtoelektrika, Katica Draženovič — Kondenzatorji, Janez Drašler — Iskra Commerce.

— **Odbor za kvaliteto** (18 članov): predsednik Brane Jereb — Kibernetika, namestnik Niko Kranjc — Iskra Servis, člani: Stane Bergant — Telematika, Andrej Trebar — Iskra Delta, Iztok Vrhovnik — Elektrozeve, Marko Kiauta — Avtomatika, Marjan Molan — Elementi, Lado Horvat — Antene, Marjeta Lango — Elektroakustika, Jože Pegam — Elektromotorji, Borut Dovžan — Videomatika, Miloš Štrum — Rotomatika, Stanislav Birs — Avtoelektrika, Silvo Hajdinjak — Baterije Zmaj, Jože Štajer — Iskra Commerce, Mitja Borko — IKM, Kati Pajk-Milek — ZORIN. DO ERO bo svojega člana določila do naslednje seje DS.

5. sklep: DS imenuje ostale organe — odbore in komisije ter časopisni svet glasila Iskra v sestavi kot sledi:

— **Odbor za varstvo pri delu in humanizacijo dela** (18 članov): Janez Brilly — Telematika, Bojan Plešec — Iskra Delta, Peter Hkavc — Kibernetika, Dušan Mikič — ERO, Ilija Uzelac — Elektrozeve, Mišo Čelesnik — Merilna elektronika, Zlatko Podržaj — Avtomatika, Mitja Papež — Elementi, Miroslav Žust — Antene, Tone Routar — Elektromotorji, Jože Grlca — Videomatika, Rajko Gostiša — Rotomatika, Tomaž Kulot — Avtoelektrika, Alojz Ramuta — Kondenzatorji, Viktor Sladič — Baterije Zmaj, Mitja Fortič — Iskra Commerce, Zdravko Gubanec — Iskra Servis, Andrej Rožič — Invest servis.

— **Časopisni svet glasila Iskra** (28 članov): delegati DO: Kazimir Mohar — Telematika, Damjana Simončič — Iskra Delta, Alojz Boc — Kibernetika, Vinko Majcen — ERO, Boris Čerin — Elektrozeve, Stane Rus — Avtomatika, Boštjan Smrke — Elementi, Slavko Krompič — Antene, Vladimir Polajnar — Elektromotorji, Majda Rant — Videomatika, Igor Gruden — Rotomatika, Marko Rakušček — Avtoelektrika, Branko Pečajk — Kondenzatorji, Marijan Mayer — Baterije Zmaj, Miloš Resnik — Iskra Commerce, Jože Čebela — Iskra Servis, Brane Črnica — IKM, Breda Rak — Iskra Banka, Meta Maksimovič — DSSS SOZD.

Delegati KZS: Avguštin Ciuha — predsednik KZS SOZD, Jožica Vrabec — Avtomatika, Jani Šavs — Iskra Commerce.

Delegati DS: Silvo Lednik — Elektrozeve, Dušan Djaniš — Invest servis, Lado Horvat — Antene.

Delegati UO glasila: Pavle Gantar — glavni urednik, Miloš Pavlica — pomočnik gl. urednika, Dušan Željeznov — odgovorni urednik.

— **Razpisna komisija za imenovanje KPO SOZD Iskra:** Delegati DS: Alojz Kleindienst — Avtomatika, Milan Bavec — Kibernetika, Stanka Avbelj — Elektrooptika.

Delegati KOS: Avguštin Ciuha — predsednik KZS SOZD, Miloš Pavlica — DPO SOZD, Janez Šilc — Elektrozeve.

— **Volilna komisija in komisija za ugotavljanje izida referendumov v SOZD:** predsednik Jože Čebela — Iskra Servis, namestnik Bernard Lenardič — Elektrozeve, tajnik Jože Golob — DSSS SOZD, namestnik Cvetka Flerin — DSSS SOZD, član Svetozar Kokotovič — Iskra Banka, namestnik Draga Vukovič — Elementi.

— **Komisija za družbenoinstitucionalno propagando SOZD:** Meta Maksimovič — DSSS SOZD, Miloš Kobe — KPO SOZD, Milan Osredkar — DS SOZD, Miloš Pavlica — DPO SOZD, Brane Račič — Telematika, Stane Koprivnikar — Videomatika, Jaka Škrbinc — Iskra Commerce, Damjana Simončič — Iskra Delta, Vladimir Murko — Elementi, Dušan Prezeli — ERO.

— **Komisija za inovacijske nagrade Iskre:** Karel Kardoš — Elektromotorji, Rado Faleskini — KPO SOZD, Jože Pukl — Avtomatika, Marjan Bračko — Iskra Delta, Marko Batista — Iskra Commerce, Stane Kavkler — Elementi, Franc Fister — Kibernetika.

— **Komisija za uspešne diplomske in magistrske naloge SOZD:** Nace Pavlin — Kibernetika, Ivan Šantl — Iskra Delta, Marija Pirc — ZORIN, Janko Jelenc — Elektromotorji, Peter Barlič — Iskra Commerce.

6. sklep: DS imenuje oz. sprejme ugotovljeni sklep o sestavi Odbora za SLO in DS SOZD in Komisije za nagrade in priznanja kot sledi:

— **Odbor za SLO in DS SOZD:** predsednik Avguštin Ciuha — predsednik KZS, namestnik Jože Godec — član KPO SOZD, člani: Franc Šifkovič — predsednik KPO SOZD, Lea Kolar — predsednik DS SOZD, Matjaž Vuga — predsednik ZSMS SOZD, Miha Kramar — predsednik ZB SOZD, Franc Kozina — predsednik AK ZK SOZD, Jože Slabe — Telematika, Janko Pučnik — Iskra Delta, Brane Vodopivec — Kibernetika, Dušan Mikič — ERO, Franc Intihar — Elektrozeve, Pavle Zdešar — Merilna elektronika, Iztok Klemenčič — Elektrooptika, Brane Soč — Avtomatika, Srbslav Pantič — Elementi, Meta Žujo — Mikroelektronika, Majda Jere — Antene, Majda Škrli — Elektroakustika, Jože Benedičič — Elektromotorji, Brane Grobiša — Videomatika, Rajko Gostiša — Rotomatika, Karel Brenčič — Avtoelektrika, Stane Mavrin — Kondenzatorji, Andrej Kajdič — Baterije Zmaj, Janez Drašler — Iskra Commerce, Anton Vatovec — Iskra Servis, Mitja Povoden — IKM, Stane Stare — ZORIN, Milan Osredkar — Invest servis, Srečko Polanc — Srednja šola, Žare Kokotovič — Iskra Banka.

— **Komisija za nagrade in priznanja Iskre:** Lea Kolar — predsednica DS SOZD, Avguštin Ciuha — predsednik KZS SOZD, Matjaž Vuga — predsednik ZSMS SOZD, Miha Kramar — predsednik ZB SOZD, Franc Kozina — predsednik AK ZK SOZD, predsedniki DS Jože Dolenc — Telematika, Jože Hojnik — Iskra Delta, Feliks Cerar — Kibernetika, Aleksander Otrin — ERO, Božo Ajdinovič — Elektrozeve, Darko Zdešar — Merilna elektronika, Zdenko Vižintin — Elektrooptika, Vladimir Pirc — Avtomatika, Breda Kurent — Elementi, Matjaž Vrhovec — Mikroelektronika, Lado Horvat — Antene, Igor Vrabec — Elektroakustika, Janez Hostnik — Elektromotorji, Borut Dovžan — Videomatika, Irena Kurtanek — Rotomatika, Silvo Spačal — Avtoelektrika, Radivoj Vrlinič — Kondenzatorji, Boris Kuželj — Baterije Zmaj, Vili Zorko — Iskra Commerce, Marjan Torkar — Iskra Servis, Vojko Koron — IKM, Stane Stare — ZORIN, Milan

Osredkar — Invest servis, Srečko Polanc — Srednja šola, Tanja Svet — Iskra Banka, Janko Šavli — DSSS SOZD.

7. sklep: DS sprejme poročilo o delu delavskega sveta SOZD Iskra in izvršilnih organov DS v mandatnem obdobju 1986/88.

8. sklep: DS sprejme na znanje informacijo o izvršitvi in izvajanju sklepov 12. seje DS SOZD z dne 8. 6. 1988 in pri tem ugotavlja, da je Samoupravni sporazum o spodbujanju izvoza v SOZD Iskra še vedno v postopku sprejemanja v DO Iskra Delta, zato zadoži DO, da postopek konča do naslednje seje DS.

9. sklep: DS sprejme Poročilo o poslovanju SOZD Iskra v obdobju 1. 3. 1988 in pri tem opozarja na nujnost intenzivnega izvajanja planskih zadolžitev še posebno na področju

- izvoza
- gospodarjenja s sredstvi
- pospeševanja proizvodnje akumulativnih izdelkov ter dopolnjevanju proizvodnje z novimi tržno zanimivimi izdelki in
- racionalizacije poslovanja z vidika boljše kakovosti.

10. sklep: DS sprejme Metodologijo kvartalnega prilagajanja sredstev za financiranje dejavnosti skupnega pomena v skladu s poslovnimi rezultati SOZD. Metodologija se uporablja za financiranje skupnih dejavnosti v letu 1988.

11. sklep:

1. DS sprejme skladno z določili 89. in 90. člena Statuta SOZD Iskra sklep o pripravi Letnega programa SOZD Iskra za leto 1989 za uresničevanje ciljev in obveznosti iz Srednjeročnega plana SOZD Iskra za obdobje 1986—1990.

2. Posamezni udeleženci v procesu planiranja v SOZD Iskra morajo, skladno z načelom o sočasnosti v procesu samoupravnega planiranja s programi dela za pripravo planskih gradiv, zagotoviti, da bo celoten po-

tek planske aktivnosti časovno in vsebinsko usklajen s programom dela za pripravo Letnega programa SOZD Iskra za leto 1989, ki je podan v prilogi.

3. Ključni termini in naloge, obveznosti za vse nosilce planiranja, to je TOZD, DSSS, DO in SOZD so:

- ocena realizacije za leto 1988 in predvidevanja za leto 1989 z zasnovo investicij 16. september
- sprejem letnega programa na vseh ravneh 30. december

4. DS zadoži in pooblašča Odbor za gospodarjenje in dohodkovne odnose, da na osnovi sprejete metodologije koordinira in kontrolira izvajanje vseh aktivnosti pri pripravi Letnega programa SOZD Iskra za leto 1989 in o tem po potrebi obvešča DS.

5. DS poziva delavske svete DO, da določijo delegate za Odbor za samoupravno usklajevanje Letnega programa SOZD Iskra za leto 1989 do konca septembra.

Predsednica DS SOZD:
Lea Kolar

POSEBNA UGODNOST ZA ISKRAŠE

Iskra Videomatika je pripravila za člane kolektiva Iskre ugoden nakup svojih izdelkov.

Televizijske sprejemnike in brivnike vam nudi s 25% popusta

Maloprodajna cena s promet- nim davkom	cena s popustom	prihranek din
--	--------------------	------------------

Barvni televizijski sprejemnik TV 8456 CATV s popolnim daljinskim upravljanjem, ekran 56 cm	2.038.770.—	1.529.000.—	509.770.—
Barvni televizijski sprejemnik TV 8256 CATV brez daljinskega upravljanja, ekran 56 cm	1.834.650.—	1.375.900.—	458.750.—
Črnobeli prenosni televizijski sprejemnik TV 5344, ekran 44 cm	617.220.—	462.900.—	154.320.—
Črnobeli prenosni televizijski sprejemnik TV 5331, ekran 31 cm	494.505.—	370.800.—	123.705.—
Brivnik Braun MICRON	106.029.—	79.500.—	26.529.—
Brivnik Braun MICRON L	122.627.—	91.970.—	30.657.—
Brivnik Braun UNIVERZAL 3512	278.948.—	209.200.—	69.748.—
Brivnik Braun LINEAR 235	183.915.—	137.900.—	46.015.—
Brivnik Braun LADY E 2	124.355.—	93.200.—	31.155.—
Brivnik Braun LADY E 5	183.915.—	137.900.—	46.015.—

Nakup izdelkov je v tovarniški prodajalni — Iskra Videomatika, Andreja Bitenca 68, Ljubljana, vsak dan razen sobote od 7. — 13.

Plačilo kupnine je v celoti ob prevzemu blaga v tovarniški prodajalni.

Informacije dobite na telefonu: (061) 51-167.

IZKORISTITE UGODNO PRILOŽNOST!

Iskra

SOZD Iskra

elektrokovinske industrije n. sol. o.

Izobraževalni center Iskre

61000 Ljubljana, Trg revolucije 3

V skladu s programom izobraževanja v Iskri in sklepom področnega kolegija kakovosti SOZD Iskra razpisujemo posebno obliko pospešnega izobraževanja za izpopolnjevanje strokovne izobrazbe po programu:

5. šola področja kakovosti v Iskri

v času:

I. del od 5. 9. do 9. 9. 1988

II. del od 3. 10. do 7. 10. 1988

III. del od 7. 11. do 11. 11. 1988

VSEBINA:

1. Sistem integriranega zagotavljanja kakovosti
2. Tehnike za zagotavljanje kakovosti
3. Regulative in metode za vodenje služb kakovosti

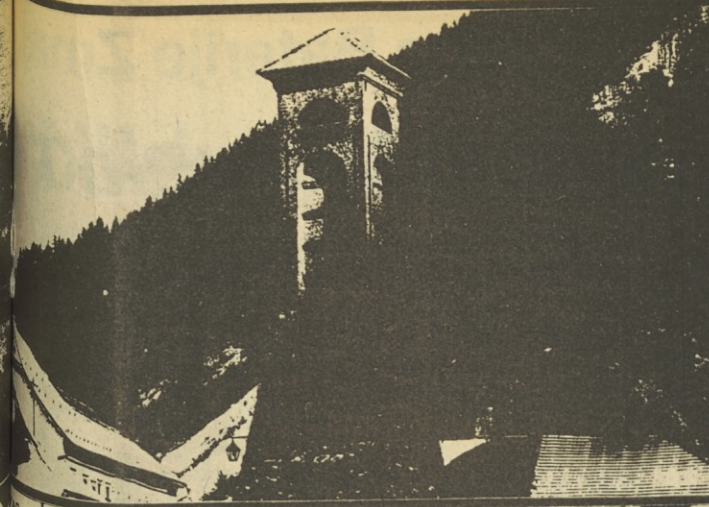
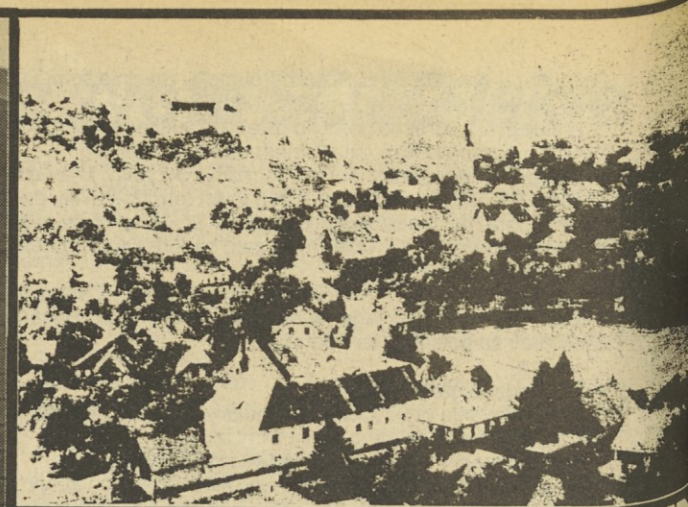
Vsi trije deli tvorijo celoto, zato je nujno, da udeleženci šole obiskujejo redno vse tri dele.

ORGANIZACIJA: Skupne oblike andragoškega dela bodo organizirane celodnevno 5 dni v tednu. Po zaključku vsake tematske skupine so predvidene seminarske naloge, zato naj udeleženci predvidijo čas za njihovo izdelavo. Med šolanjem je praviloma potrebna stalna prisotnost in bivanje v hotelu. Udeleženci, ki bodo vse obveznosti iz programa uspešno opravili, bodo prejeli spričevalo o uspešno končanem šolanju, ki bo v skladu s samoupravnim sporazumom osnova za razporejanje na dela in naloge v službah kakovosti.

VODJA PROGRAMA: Lotar Kozina, dipl. ing.

ČAS IN KRAJ: S programom strokovnega izpopolnjevanja bomo pričeli 5. 9. 1988 ob 9. v Hotelu Transturist v Škofji Loki. Zaključek programa šolanja predvidevamo 11. 11. 1988 ob 14. v hotelu Kompas Ribno.

PRIJAVE: Izpolnjene prijavnice pošljite najpozneje do 15. 8. 1988 na naslov: SOZD Iskra, Izobraževalni center, Ljubljana, Trg revolucije 3/12. Podrobnejše informacije lahko dobite pri Miši Čehovin tel.: 061/222-212, ali pri vodji področja kakovosti v vaši DO.

Uspehi sanacijskega načrta v veliki pri odvisni od motiviranosti delavcev

Letošnji sanacijski načrt v tovarni Zmaj, ki je lani poslovala z 860 milijonsko izgubo, kaže, za razliko od nekaterih drugih Iskrinih podjetij, že prve dobre rezultate. Prvo trimesečje letošnjega leta je delovni kolektiv pozitivno posloval. Slednje je verjetno posledica dobro postavljenih ukrepov za preseganje lanskega letnega stanja, ki jih delavci Zmaja dokaj strogo upoštevajo. Pri tem imajo posebno mesto tudi kadri, o katerih je tekla tudi beseda v razgovoru z vodjem kadrovskega področja Ljubenom Karašom.

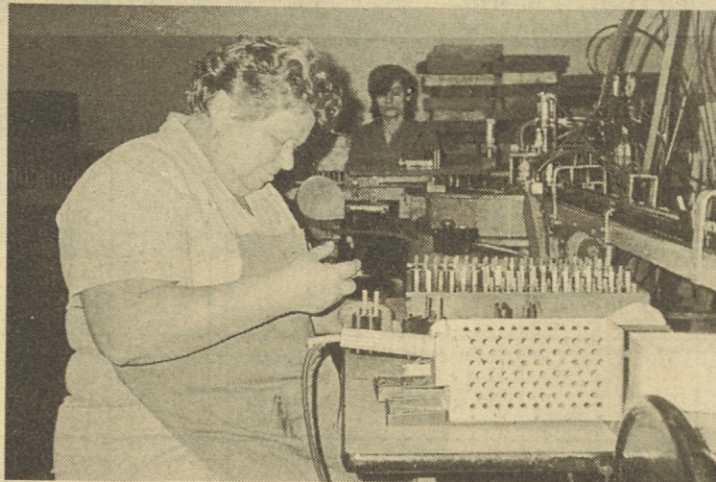
Izhod — posodobitev proizvodnih programov

Dispariteta cen in močno zmanjšanje prodaje baterij na domačem tržišču, ob nerealni vrednosti domače valute in revoluciji obratnih sredstev, sta bila glavna vzroka za kar visoke rdeče številke ob koncu lanskega leta v Zmajevi delovni organizaciji. To je ugotovila tudi sanacijska komisija, ki je pripravila ukrepe za odpravo takšnega stanja. Glavna usmeritev je posodobitev že zastarelih proizvodnih programov in novi izdelki, tj. skozi projektno vodenje razviti določene nove izdelke. S tem namenom so v tovarni organizirali tudi projektni svet, ki mora delovno organizacijo pripeljati do prestrukturiranja proizvodnje in s tem do novih izdelkov. Danes v Zmaju poteka že nekaj novih projektov, ki bodo v bodočnosti tudi nosilni programi: projekt litijevih baterij (LIPA), projekt hermatizacije baterij (HEBA) in projekt horizonta baterij (HOB). V začetku letošnjega leta pa so zaključili projekt signalne baterije (SIBA).

Poleg razvoja novih izdelkov in prestrukturiranja pa v Zmaju posvečajo veliko pozornost tudi kakovosti izdelkov. V smislu ene izmed šestih strateških usmeritev Iskrine sestavljene organizacije poteka v Zmaju tudi projekt celovitega obvladovanja kakovosti, katerega bodo skušali vgraditi v vse dele tovarne.

Aktivirali kadrovske rezerve

Posebno mesto v sanacijskem programu imajo vsekakor kadri, saj so na tem področju v Zmaju sprejeli

kar zahtevne in konkretne naloge. Prva med njimi je bila aktiviranje kadrovskih rezerv, saj so na osnovi opravljenih analiz ugotovili, da v nekaterih delih tovarne obstajajo določene kadrovske rezerve. Tako so spoznali, da bi z drugačno organiziranostjo, delitvijo dela, ta kader lahko

s prerazporeditvami in boljšim pristopom pri izvajanju nalog optimalneje zaposlili. Tako so z mikroorganizacijo, ki ni zaključena samo še v nekaterih organizacijskih enotah, skušali doseči boljšo razdeljenost vsebine procesa dela in hkrati optimalno zaposlenost.

Nekaj informacij: Kadrovska struktura:

šesta in sedma stopnja izobrazbe:	10%
peta stopnja izobrazbe	14%
četrt stopnja izobrazbe	22%
tretja stopnja izobrazbe	4%
druga stopnja izobrazbe	7%
prva stopnja izobrazbe	43%
Skupaj zaposlenih 420 delavcev	
Povprečni osebni dohodek (majski podatki): 444 tisoč dinarjev.	

Zaposlujejo samo strokovni kader

Na podlagi aktiviranja lastnih rezerv so v Zmaju ustavili tudi dodatno zaposlovanje, predvsem na nižjih stopnjah izobrazbe. Strogo spoštujejo dogovor, da zaposlujejo samo kader s šesto in sedmo stopnjo strokovne izobrazbe. Za informacijo povejmo, da je trenutno v delovni organizaciji od vseh zaposlenih deset odstotkov delavcev z višjo in visoko izobrazbo, tj. 42 delavcev, kjer prevladujejo predvsem tehnični profili. Zato je tudi ena izmed nalog na tem področju, da do konca leta temeljito izboljšajo kadrovsko strukturo.

Poleg tega so se odločili, da pred vsakim nadomeščanjem kadra, ki je zapustil delovno organizacijo, naredijo temeljito analizo kadra v organizacijski enoti in skušajo ugotoviti mož-

Ljuben Karaš

nosti, da s prerazporeditvijo znotraj delovne organizacije nadomestijo pri manjkaj.

Posebna pozornost dodatnemu in internemu izobraževanju

Za izboljšanje kadrovske strukture so v tovarni tudi pripravili program izobraževanja za delavce s prvo stopnjo izobrazbe, ki bi jih prekvalificirale v višjo stopnjo. Program, ki bo imel interni značaj, bodo začeli izvajati v jeseni.

Hkrati pa bodo poskušali predvsem mlade delavce in tiste, ki so sposobni za osvajanje novih znanj, usmeriti v različne oblike dodatnega izobraževanja, čeprav v delovni organizaciji dajejo posebno pozornost internemu izobraževanju. Pri tem pa ne pozabljajo tudi na štipendiste, saj so v letošnjem letu razpisali dvaindvajset štipendij predvsem za tehnične profile.

Uvajanje sistema stimulatívne nagrajevanja

Ob vseh ukrepih, ki jih v Zmaju izvajajo na kadrovskem področju, ima posebno mesto tudi stimulacija delavcev, saj so na področju materialne motivacije že kar veliko storili. Tik pred uveljavitvijo je sistem stimulatívne nagrajevanja, torej ocenjevanja uspešnosti delavcev. Odločili so se za mesečno ocenjevanje na podlagi kategorij gospodarnosti, kakovosti dela in količine. Razpon stimulacije bo relativno širok, saj bo omogočal stimuliranje posameznika v razponu od minus deset na osnovno do plus štiriindevet odstotkov. »Ta metoda zahteva tudi usposabljanje ocenjevalcev, vodij organizacijskih enot, ki jih bomo skozi krajšo obliko izobraževanja poučili o sami metodi in o psiholoških zakonitostih subjektivnega ocenjevanja,« je pojasnil Ljuben Karaš in nadaljeval: »tako se bomo skušali izogniti napakam, ki se pojavljajo pri subjektivnem ocenjevanju uspešnosti dela, kot so npr. halo efekt pa tudi ostale psihološke napake. Na področju moralne stimulacije pa smo pri

nas premalo naredili, čeprav mislim, da je v Zmaju prisotna dokaj velika stopnja pripadnosti delovni organizaciji, čeprav bolj pripadnost posameznika kot pa celote«.

Visoka stopnja mobilnosti delavcev

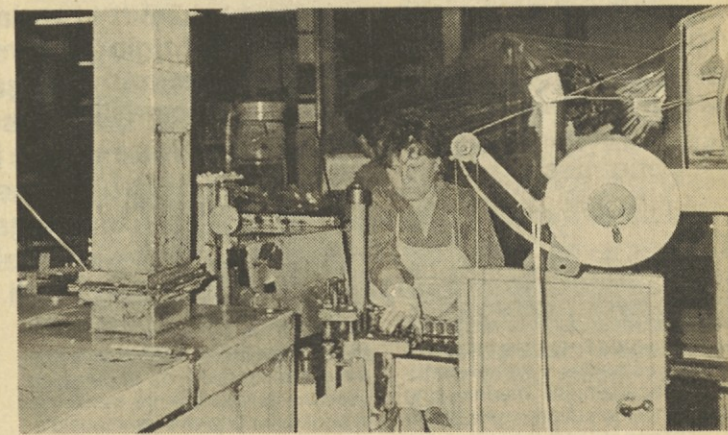
Z mislimi v prejšnjem odstavku je nedvomno povezana tudi visoka stopnja mobilnosti kadra, ki je v Zmaju prisotna že nekaj let. Dosegajo jo na podlagi pravilnega pristopa, informiranja delavcev o možnih problemih novega delovnega okolja pa z doslednostjo izvajanja ukrepov tako, da pri razporejanju delavcev znotraj tovarne pa tudi v sestavljeni organizaciji in zunaj nje v delovnem kolektivu nimajo posebnih odporov, nesoglasij ali problemov. Tako se je lani 28 delavcev tri mesece vozilo v Black & Decker, skupina delavcev je delala pri kooperantu, letos pa se je osem najst delavk vsak dan v treh mesecih vozilo v temeljno organizacijo Specialne baterije v Sentvid pri Stični. Tako so v Zmaju z ustreznimi predhodnimi pripravami dosegli, da so se delavci v novi sredini hitreje prilagodili in zavezili določene nevednosti, ki jih prinaša novo delovno okolje. Sami

delavci pa se tudi dobro zavedajo, da je danes mobilnost kadra eden izmed načinov za premoščanje težav in problemov, do katerih vse bolj prihaja v delovnih organizacijah. Slednje bi bila kar dobrodošla informacija za delavce pa tudi vodilne strukture v nekaterih Iskrinih delovnih kolektivih, ki se srečujejo s podobnimi težavami.

Za boljše delo — nižje plačilo?

Naj zaključimo naš prispevek z besedami kadrovskega Ljubena Karašova, ki je tudi predsednik sindikalne konference v Zmaju: »Kot sem že omenil, je stopnja pripadnosti naših delavcev v Zmaju dokaj visoka, samo ob vseh teh ukrepih, predvsem na področju osebnih dohodkov, se predvsem kot predsednik sindikalne konference bojim, da se bo ta dokaj visoka motiviranost za delo med našimi delavci zmanjševala, če ne celo v trenutku padla. To se bo nedvomno odražalo na izvajanju sanacijskega programa, ne glede na dobro zastavljene cilje. Kako naj delavcem razložimo, da bo za boljše delo dobil nižji osebni dohodek?

Vesna Žunič

Iskra

SOZD Iskra DSSS

Izobraževalni center
Ljubljana, Trg revolucije 3

V skladu s programom izobraževanja v Iskri in sklepom Področnega kolegija za raziskave in razvoj SOZD Iskra razpisujemo strokovno usposabljanje po programu:

6. Raziskovalno — razvojna šola v Iskri

v času:

I. tematska skupina do 26. 9. do 30. 9. 1988

II. tematska skupina od 24. 10. do 28. 10. 1988

III. tematska skupina od 14. 11. do 18. 11. 1988

V Ribnem pri Bledu

Izobraževalni program je namenjen obstoječim, predvsem pa predvidenim vodjem raziskovalno-razvojnih enot v Iskri in vodjem projektov in projektnih skupin.

Vsebina: program tvorijo izbrana poglavja iz naslednjih tematskih področij:

1. Vodenje inovacijskih procesov
2. Človeški dejavnik v razvojno raziskovalnem delu
3. Informatika v raziskovalno-razvojnem procesu

Program vsebuje posebna interdisciplinarna znanja, ki so močno naravnana na aktualna vprašanja novih zahtev sodobnega raziskovalno-razvojnega dela s končnim poudarkom na Iskrini problematiki.

Organizacija: skupne oblike andragskega dela bodo organizirane celodnevno 5 dni v tednu. Obiskovanje šole bo redna delovna obveznost. Udeleženci, ki bodo vse obveznosti iz programa uspešno opravili, bodo prejeli spričevalo o uspešno končanem šolanju in bodo imeli prednost pri razporejanju na odgovornejša dela in naloge v raziskovalno-razvojni dejavnosti Iskre.

Vodja programa: dr. Jože Vugrinec

Čas in kraj: s programom strokovnega izpopolnjevanja bomo pričeli dne 26. 9. 1988 ob 9. v Hotelu Kompas v Ribnem pri Bledu.

Prijave: izpolnjene prijavnice pošljite najpozneje do 31. 8. 1988 na naslov SOZD Iskra, Izobraževalni center, Ljubljana, Trg revolucije 3/XII.

Informacije lahko dobite po telefonu: 061/222-212.

Predstavili katalog Iskrinih tehnologij

Malodko v Iskri ve, da smo v zadnjih letih s prodajo licenc iztržili 3,5 milijona dolarjev, skupaj s prenosom tehnologij, z vsemi dobavami elementov, podsestavov in opreme pa ta vsota presega 70 milijonov dolarjev. Rezultati torej so, toda tržniki so v vsem tem času še kako pogrešali nek ustrezen pripomoček, ki bi vseboval zadostne in kakovostne informacije o Iskrinih tehnologijah. Naloga za izdelavo takšnega kataloga je bila zaupana strokovnjakom iz Komercialnega inženiringa trženja sistemov v Iskri Commerce, ti pa so jo te dni skupaj s strokovnjaki iz proizvodnih tovarn s predstavitvijo Kataloga Iskrinih tehnologij tudi uspešno zaključili.

»Samo izdajo kataloga ne želimo trditi, da že to dokazuje našo trdnost usmeritev v kompleksnejše in napadalnejše mednarodno poslovanje,« je v uvodu v predstavitev kataloga iskrinih tehnologij minuli teden v poslovni stavbi v Ljubljani poudaril pomočnik glavnega

direktorja Iskre Commerce in vodja KITS-a Igor Triller, »gotovo pa kaže osveščenost Iskre, da je pogoj za uspešno gospodarjenje kvalitetna in strokovna priprava vseh poslovnih aktivnosti. Mi nismo hiša, ki bi proizvajala tehnologije in jih tržila, ampak stopamo s temi tehnologi-

jami na nova tržišča in nam torej tehnologije odpirajo ta nova tržišča.«

S poslovnega vidika ima katalog dvojni pomen — reprezentativnega in informativnega. Je neke vrste pripomoček oz. priročnik, razdeljen

na dva dela: v prvem je seznam vseh tehnologij in drugih storitev, drugi del pa sistematično obdeluje vse razpoložljive tehnologije. Iskra ga bo zdaj razposlala vsem Iskrinim predstavništvom v tujini, predstavništvom gospodarske zbornice, bank in drugih delovnih organizacij, ki sodelujejo z Iskro, in drugim.

V katalogu je predstavljenih 58 Iskrinih tehnologij.

Ob predstavitvi Kataloga Iskrinih tehnologij smo organizirali okroglo mizo, ki sta se je udeležila Igor Triller in njegov pomočnik v KITS-u Peter Štromajer. Objavili jo bomo, žal, šele po poletnih počitnicah, ker »Iskra« zaradi kolektivnih dopustov nekaj časa ne bo izhajala.

LD

Drugi o nas

- Ljubljanski Dnevnik piše o reorganizaciji DO Iskra-Kobernetika. Tudi v tej številčno največji kranjski delovni organizaciji namreč začenejajo postopek za spremembo organiziranosti. Javna razprava se je praktično že začela. Zasnova predlaganih organizacijskih sprememb predvideva odpravo dvojnega in nepotrebnega dela. V zvezi s tem so predlagali združitve nekaterih tozdov. Ob tem računajo tudi na spremembe zakona o združenem delu. Po novem naj bi večji poudarek veljal delovni organizaciji, saj tozd v prihodnje ne bi bil več pravni subjekt v Iskri Kibernetiki.

- Primorske novice so objavile informacijo o sanacijskem programu Iskrine delovne organizacije Elektroakustika iz Sežane. Ta kolektiv naj bi do konca junija dopolnil sanacijski program s konkretnimi predlogi za zagotovitev sredstev za posodobitev proizvodnje in zagotavljanje obratnih sredstev. Ob tem bodo skupaj z ustreznimi službami občinske uprave pripravili tudi program pre zaposlovanja takojemno potrebnega presežka delavcev. Čeprav so v Elektroakustiki ob poletju poslovali brez izgube, pa so proizvodni stroški zaradi prevelike zaposlenosti in tudi dotrajanosti opreme tolikšni, da organizacija ne more biti konkurenčna na tujih trgih. To je še posebej očitno pri proizvodnji transformatorjev, kjer so že pripravili program posodobitve, ki je ocenjen na milijardo dinarjev. Nič manjših težav nimajo v avdioinformatiki, saj je tovrstnih naročil vse manj, pa tudi konkurenca iz uvoza je vse večja.

- Delo piše, da SOZD Iskra — glavni pokrovitelj slovenske vrhunske atletike — tudi letos nagraduje najboljše slovenske atlete in atletinje na večjih tekmovanjih po Sloveniji z zlatimi plaketami. Tako so Iskrine plakete prejeli atleti na prvem mednarodnem mitingu za nagrado Jugoslavije v Novi Gorici, na republiškem finalu Atletskega pokala Slovenije v Celju in na Skokovem memorijalu v Celju.

- Ljubljanski Dnevnik je objavil daljši prispevek o zasedanju ameriških in jugoslovanskih gospodarstvenikov v Splitu. Srečanja se je iz Iskre udeležil Marjan Berce, ki je opozoril na izražena mnenja na zasedanju, da bi moralo biti letošnje srečanje gospodarstvenikov prelomno, glede na nekatere premike. Ameriška stran je pozdravila nekatere ukrepe, kot je liberalizacija uvoza in poslovnega prostega nakupa tujih sredstev za potrebe plačil v tujini, saj to omogoča tržnim subjektom, da se sploh lahko začno tržno obnašati.

- Kar zadeva menjavo Iskre z ZDA, so bila nihanja, tako da je leta 1986 padla na zelo nizko raven; podobno je bilo tudi lani. Za letos predvideva Iskra okoli 16 milijonov dolarjev menjave (približno 8 milijonov dolarjev izvoza in 8 milijonov dolarjev uvoza). Po tej poti želijo izkoristiti tudi nizko ceno dolarja. Za prihodnje leto načrtujejo povečanje menjave za okoli 20 milijonov dolarjev, zlasti po zaslugi večje prodaje elektromotorjev za kompresorje, ki jih izdeluje Iskrina tovarna v Idriji. »Pomembno je, da smo uspeli zaustaviti trend padanja menjave in krivuljo obrniti v pozitivno smer,« je dejal Marjan Berce.

- Ljubljanski Dnevnik piše o gospodarjenju v TOZD Vžigalne tuljave, DO Iskra Avtoelektrika. Potem ko so v tem kolektivu še lani imeli velike težave in poslovno leto zaključili z okoli 400 milijoni dinarjev izgube, pa je letošnjih prvih pet mesecev zanje izredno uspešnih. Proizvodnja je narasla za 40 odstotkov, prodaja pa celo za 150 odstotkov. Nova naročila pa še vedno prihajajo. Direktor bovške Iskre Mitja Kakove pravi: »Izvoz je edina možna pot. Tega se zavedamo tudi v sami delovni organizaciji. Tako smo poveča-

li v Iskri Avtoelektriki proizvodnjo za 12,5 odstotka, izvoz pa za 6 milijonov dolarjev. Dobre rezultate pa nam lahko pokvari stalna dražitev surovin. Samo aluminij se je podražil za sto odstotkov. Če se bo tako nadaljevalo, potem bodo vsi naši rezultati, ki jih letos v Bovcu dosegamo s tremi odstotki manj zaposlenih, izničeni.«

- V Delovni stalni tedenski prilogi Znanje za razvoj so objavili daljši članek o uporabi laserjev v medicini. V Jugoslaviji je nekaj skupin, v glavnem na inštitutih in univerzah, ki so sposobne razvijati in v manjših serijah izdelovati lasersko tehniko, vključno z lasersko tehniko za medicino. Med proizvodnimi podjetji je zaenkrat edina delovna organizacija Iskra Elektrooptika, ki jo lahko uvrstimo med močnejše evropske lasersko-sistemske hiše; dokazala je, da je sposobna razviti in prenesti v proizvodnjo zahtevne laserske sisteme in ustvariti dovolj akumulacije za razvoj novih proizvodov. Izhajajoč iz elektrooptičnih tehnologij za vojaške namene je Iskra Elektrooptika pred približno petimi leti razvila prvo lasersko aparaturo za biosimulacijo, izvozno uspešna pa je njena generacija impulznih Nd — YAG laserjev, ki so namenjeni vgradnji na mikrokirurški sistem za oftalmologijo in predstavljajo najvalnejši del takega sistema.

- Podjetje z ambicijami proizvodnje laserske tehnike ima dve možnosti: proizvodnja kompletnega uporabniškega sistema ali samo posameznega podsestava. Kompleten sistem zahteva intenzivno sodelovanje s kliničnimi centri, pridobivanje zahtevnih medicinskih atestov in registracij in obsežno marketinško službo. Proizvodnja podsestavov pa pomeni odvisnost od kupcev (proizvajalcev sistemov). V obeh primerih je pogoj za uspeh mednarodna konkurenčna sposobnost in poznavanje vsega, kar se na določenem področju dogaja.

Iskra Kibernetika Industrija merilno regulacijske in stikalne tehnike Kranj n.sol.o.

Delovna skupnost
Kranj, Savska loka 4

objavlja prosta dela in naloge

vodja sektorja prevoza

Pogoji:

- višja izobrazba prometne, organizacijske ali ustrezne tehniške stroke
- 4 leta delovnih izkušenj

Kandidati naj vlogo z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo do 15. julija na naslov:
Iskra Kibernetika, Kadrovska služba, Kranj, Savska loka 4. Objava je interna.

Uspehi Iskrašev na tekmovalstvu kovinarjev Gorenjske

Alojz Stare, najboljši brusilec na Gorenjskem

Drugo mesto med brusilci je osvojil Jordan Marn

Med rezkalci je zmagal Franc Baloh

Renato Dovžan je dosegel odlično drugo mesto med rezkalci

Medobčinski svet Zveze sindikatov Gorenjske je 11. junija organiziral proizvodno-delovno tekmovalstvo kovinarjev, električarjev, avtomehaničarjev in voznikov Gorenjske. Najboljši tekmovalci so se uvrstili na republiško tekmovalstvo — 12. memorial Franca Leskovška—Luke.

Tekmovalci so tekmovali v preverjanju teoretičnega in praktičnega znanja v 21 poklicih: kovinosugar, kovinorezkalec, kovinobrusilec, orodjar, konstrukcijski ključavničar, strojni kovač, plamenski varilec, varilec REO, varilec TIG, varilec MAG, livar kalupar, električar energetik, električar elektroniki, avtomehaničar diessel, avtomehaničar otto, avtoelektričar, voznik avtobusa ter vozniki tovornjakov M 1213, TAM 130 in Zastava 640.

Teoretično preverjanje znanja je obsegalo teste s strokovnega po-

dročja, varstva pri delu in samoupravljanja. V praktičnem delu so se tekmovalci pomerili v reševanju konkretne naloge, oz. v izdelavi izdelkov. Pri točkovanju so komisije upoštevale točnost mer, položajno in oblikovno natančnost ter posebne zahteve. Tekmovalstvo je potekalo po propozicijah, ki veljajo za republiško tekmovalstvo kovinarjev.

Tekmovalstva so bila v naslednjih gorenjskih OZD: Iskra Elektromotorji, Železniki (strugarji, orodjarji), Iskra Kibernetika (brusilci), Kovinsko podjetje Kranj (konstrukcijski

ključavničarji), Iskra Srednja šola Kranj (električarji), Peko Tržič (rezkalci), Veriga Lesce (kovači, plamenski varilci), Železarna Jesenice (livarji, varilci REO, TIG, MAG), ZŠAM Bled (avtomehaničarji, avtoelektričarji, vozniki).

Tekmovalci iz Iskre Kibernetike so dosegli velik uspeh, saj so se uvrstili na najvišja mesta. Najboljši brusilec na Gorenjskem je letos Alojz Stare, drugo mesto je dosegel Jordan Marn; oba sta zaposlena v TOZD Orodjarne.

Prvo mesto med rezkalci je osvojil Franc Baloh iz Inženiringa, Renato Dovžan iz Orodjarne je bil drugi.

Zelo uspešni so bili tudi elektroničarji. Najboljši je bil Iztok Remic,

drugo mesto je dosegel Slavko Vidmar, Matjaž Suhadolnik pa je bil četrti.

Tretje mesto je dosegel tudi obratni električar Miro Krivec. Robert Verner in Tomaž Jenko pa sta pristala na sedmem in osmem mestu.

Med strugarji je bil Slavko Krč iz Delovne skupnosti tretji, Simon Klemenčič iz Orodjarne pa četrti. V drugi skupini Strugarjev je tretje mesto osvojil Slavko Dežman iz Inženiringa, Franc Pavc pa je bil dvajseti.

Tudi vozniki so se dobro odrezali. Peter Bidovec je dosegel drugo mesto med vozniki Z 640 in četrto mesto v panogi M 1213. Četrti je bil tudi Stane Kolar, voznik TAM 130. Marko Zmrzlikar in Marjan Škulj sta pristala na šestem in osmem mestu v panogi M 1213.

Delegacija bolgarskega elektrogospodarstva v Iskri

Iskra je 23. junija 1988 obiskala petčlanska delegacija bolgarskega elektrogospodarstva, ki jo je vodil dr. Nikola Todorigiev, minister za energetiko. Goste so spremljali predstavniki skupnosti jugoslovanskega elektrogospodarstva in Elektrogospodarstva Slovenije.

Delegacija je obiskala Iskro Avtomatiko in Iskro Kibernetiko; v Ljubljani so se bolgarski gostje pogovarjali tudi z vodstvom SOZD Iskra. Na sliki: Pogovor v Kibernetiki — Foto: A. Boc

Iskra

Iskra Videomatika, p.o. Industrija televizijskih aparatov, videoakustičnih naprav in sistemov.

Komisija za delovna razmerja objavlja prosta dela, oz. naloge s polnim delovnim časom za nedoločen čas:

— planerja v operativni pripravi dela

Pogoja: V. stopnja strojne, elektro (šibki tok), kemijske in ekonomske smeri, leto dni delovnih izkušenj na podobnih delih, oz. nalogah.

— administratorja

Pogoji: poklicna (IV.) ali srednja (V.) izobrazba administrativno upravne smeri, zaželeno delovno izkušnje.

Dodatne informacije dobite po telefonu: (061) 50-968.

Pisne ponudbe z dokazili pošljite kadrovske službi DO Iskra Videomatika, 61117 Ljubljana, c. Andreja Bitenca 68 v 8 dneh po objavi. Kandidate bomo pisno obvestili v 30 dneh po končanem zbiranju prijav.

Likovniki iz Elektromotorjev v PPC

Ob dnevu borca — dnevu Iskre postane preddverje Iskrine poslovne stavbe v Ljubljani že po tradiciji razstaveni prostor likovnikov iz tiste Iskrine delovne organizacije, ki je tokrat organizator Iskrinega praznovanja. Letos je bila to, kot je znano, tovarna Elektromotorjev iz Železnikov.

Seveda je razstava še odprta, na njej pa se predstavlja osem avtorjev s petnajstimi deli. Z nekaj izjemami gre predvsem za motive iz Seiške doline, avtorji teh del pa so Štefan Bertonec, Matevž Jenšterle, Vladimir Polajnar, Rafko Primožič, Franc Rant, Jožica Rejc, Lojze Tarfila in Stane Zgaga.

Pozdravni nagovor ob otvoritvi razstave je imel svetovalec predsednika PO SOZD Iskra Miloš Kobe, odprl pa jo je kustos škofoškega muzeja Andrej Pavlovec. Vsekakor bo misel iz njegovega otvoritvenega govora najboljša ocena razstave, hkrati pa tudi vabilo na ogled, ko je dejal, da je ta predstavitev likovnikov iz Iskre iz Železnikov doslej njihova najboljša predstavitev.

Razstava bo odprta do 20. julija.

Delo likovnikov iz Elektromotorjev nam je predstavil član te skupine Lojze Tarfila. »Začeli smo pred 9. leti, in sicer z risbo, pozneje smo prešli na barve, vsak izmed nas pa se je začel izpopolnjevati v svoji tehniki. Zdaj imamo tako kar 8 slikarskih tehnikov, stilov. V začetku nas je vodil akademski slikar Janez Hafner iz Škofje Loke, vseskozi, predvsem v zadnjem času, pa nas vodi kustos škofoškega muzeja Andrej Pavlovec. Nekaj časa smo imeli tudi atelje, zdaj pa vsak dela sam, seveda pod vodstvom. Tovarna nas kar precej podpira pri delu, žal pa ugotavljam, da premalo sodelujemo z drugimi likovniki v Iskri. Prav likovnikom iz drugih Iskrinih tovarn bi rad povedal, da imamo v Elektromotorjih stalen razstaveni prostor in da se lahko vsakdo, ki zna količkaj slikati, na njem tudi predstavlja. Razstave menjamo vsak mesec.«

Vodja splošnega sektorja v Elektromotorjih Vladimir Polajnar pa je o kulturnih aktivnostih v tovarni dejal tole:

»Pred približno 10. leti smo se v železnikarski Iskri dogovorili, da moramo spodbuditi kulturno dejavnost, in to predvsem za to,

ker je bilo v tovarni zanjo kar precej zanimanja. Vedeli smo, da je več naših sodelavcev navdušenih za slikarstvo, zato smo že kmalu ustanovili skupino. Ker smo želeli spodbuditi delo tudi na drugih področjih, smo v okviru sindikata ustanovili posebno komisijo, ki jo je izredno uspešno vodil Marjan Peternel. Naj omenim, da je likovna skupina hitro rasla, postajala vse boljša in se začela udeleževati različnih razstav po vsej Sloveniji, tudi NKI. Prav je, če omenim, da so nekateri njeni člani dosegli vidne uspehe, kot npr. Lojze Tarfila in Franc Rant.

Drugo področje, ki ga kar uspešno gojimo v Elektromotorjih, je literarna recitacijska skupina. Kot mentor jo vodi učiteljica iz Železnikov Ladica Trojar. Člani te skupine se pojavljajo tudi kot samostojni avtorji proze in poezije.

V začetku smo imeli tudi izredno močno foto skupino. Žal je po začetnem zagonu, ko je osvojila tudi Puharjevo nagrado v Kranju, kljub dobrim pogojem, precej usahnila. Mentor te skupine je bil Vlastja Simončič. Skupina je zdaj ponovno začela oživljati.

Seveda moram omeniti tudi mešani pevski zbor Elektromotorjev. Vodi ga naš delavec France Čufar. Zbor je dosegel lepo kakovostno raven, nastopa pa tudi na različnih zahtevnejših prireditvah.

V okviru komisije skušamo spodbujati tudi obiskovanje gledaliških predstav, zatem razstav in podobno, skratka skušamo razgibati življenje tudi na kulturnem področju. Pri tem moram poudariti, da nam vodstvo tovarne pri tem izredno pomaga.«

Lado Drobež

Franci Zagoričnik

ISKRA

(Klici in opustitve, 4. spev)

Beseda spoznana
le v bežnem preblisku
ostane lahko brezimna beseda,
dasi prinaša nekje težo pomena
tako kakor vsaka druga.
Recimo, da pomen besede »iskra«
ugasne z iskro
in ne zažari z izgovoritvijo.
Spoznamo kvečjemu predstavo nečesa,
kar »bilo je« ali kar »bo«,
»bi moglo biti«
podprto v našem pomnjenju,
s kar bilo je in s kar bo.
Ali pa še drugače.

Bolj je samo zven glasu
ali njegova zamolklost.
In tudi zven:
udari nas z nevidno ostjo
v neko tudi nevidno točko,
a jo čut zaznava.

Tako zvemo, da je.

Kako je mogoče reč:
»Imenuj mi besedo!«
In če je ne imenujemo,
ostane beseda brez imena,
neizrečena in nespoznana,
prav kakor tista,
za katero že vemo, da je bila,
in to dovolj natančno,
saj se nas je dotaknila.

Beseda ima torej ime
samo v gibanju snovi
in sama je snov,
če jo vidimo ali ne,
izgovarjamo ali slišimo ali ne.

In tudi tako,
da je iskra snov besede
in je nekeje tudi iskra brez besede,
v njej ne žari beseda.
In je beseda brez iskre,
v njej žari druga snov.

A kdo si je,
kateri umnež
prvih izbranih krikov,
omislil to žensko ime za nekaj,
kar je ravno to:
ISKRA?

Še prej je bila seveda storjena
i z krvi,
kajti očitno iskril!

Dajmo, dajmo
priznanje iskrivemu duhu
reznanih začetnikov,
ki jim je Zemlja morda prešla svojo kri
iz darežljivih prsi,
ki jim je Nebo iskrélo
s trah in spoznanje,
ji m prižigalo besede
p orojene iz krvi!

Ni bila na začetku Beseda,
na začetku je bil Krik!
In vse ostalo!

Naših štirideset let

Piše:
Dušan Željeznov

Naš sogovornik
Vladimir Logar

Izpričana enotnost delegatov

Ko se je naš sobesednik kot delegat X. kongresa ZKJ, ki je bil konec maja 1974 v Beogradu vrnil domov, ga je uredništvo našega glasila naprosilo za razgovor o delu kongresa in njegovih vtisih. Vladimir Logar je takole odgovoril na prvo vprašanje:

»Tov. Logar, bili ste eden izmed slovenskih delegatov na X. kongresu ZKJ. Kakšna je vaša ocena dela celotnega kongresa?«

Odgovor:

»Ta kongres je bil izredno delaven. Število diskutantov je bilo tako veliko, da so morali omejiti svoje diskusije na 10 minut, nekateri pa so jih predložili komisijam kar v pisni obliki. Kongres je delal v plenarni sestavi in v komisijah. Že med pripravami nanj, še bolj pa na osnovi vseh širokih razprav med zasidanjem so bile iznešene ocene, problemi posameznih organizacij in panog gospodarstva, kritične ocene dosedanjega pota ter hkrati tudi vrsta predlogov, ki se nanašajo na hitrejši razvoj družbe. Izpričana je bila velika enotnost vseh delegatov za predložene akcije in volitve organov, še posebno pri izvolitvi predsednika Tita.«

Vprašanje:

»V kateri komisiji ste sodelovali?«

Odgovor:

»Udeležil sem se razprave v največji, to je komisiji za izgradnjo socialističnega samoupravljanja in naloge ZKJ. Razpravljali smo o nekaterih faktorjih, ki ovirajo razvoj proizvodnih sil. Poanta je v tem, da je nujno potreben hitrejši razvoj produktivnosti dela, ker je to temeljni pogoj za razvoj proizvodnih sil in družbe. V naših pogojih bi morali posvetiti posebno pozornost tudi množični inventivni dejavnosti. Njena kvaliteta je namreč v tem, da zajame ustvarjalni potencial

vsakega delavca, ki se na svojem delovnem mestu srečuje s problemi, ki jih strokovnjak le stežka opazi. Tega pa nobeno raziskovalno-razvojno delo ne more nadomestiti. Koristi množične inventivne dejavnosti pa niso le ekonomske narave. Njen pomen je tudi vsebinska obogatitev združenega dela.

Kot drugo sem v razpravo vključil pomembno vprašanje razvoja znanstveno-raziskovalnega dela. Poudaril sem, da je število naših prijavljenih patentov in iznajdb preveč pod povprečjem le-teh v razvitih industrijskih državah. Ravno organiziran o raziskovalno-razvojno delo pa je tisto, ki edino lahko daje kvalitetne in sodobne dosežke. Razdrobljeno gospodarstvo nima možnosti organizirati učinkovite raziskovalno-razvojne dejavnosti, niti ni sposobno uporabiti dosežkov znanstveno-tehnološke revolucije v proizvodnem procesu. Le s podpiranjem nadaljnjih integracijskih procesov v gospodarstvu ter med gospodarstvom in raziskovalno-izobraževalno sfero bomo lahko dosegli hitrejši gospodarski razvoj. Inventivno dejavnost bi morali stimulirati bolj kot doslej ter ji dajati zadostno družbeno priznanje.

Predlagal sem tudi, naj bi CK ZKJ, kamor so me izvolili na X. kongresu, eno svojih sej posvetil zgolj vprašanju razvoja proizvodnih sil, pr edvsem z vidika inventivne dejavnosti v naši družbi.

Standardizacija v najširšem smislu pa je tretje področje, ki bi morala prispevati k večji produktivnosti in stabilizaciji. Dati bi ji morali precej večji poudarek, saj je važen dejavnik v vseh panogah gospodarstva. Potreba po večjem vključevanju našega gospodarstva v mednarodno delitev dela narekuje tudi intenzivnejše prilagajanje Jugoslavije mednarodni standardizaciji. Sistem ugotavljanja kvalitete in podeljevanja znakov mora biti tudi usklajen z mednarodnimi priporočili.

Vprašanje:

»Kakšen pomen pripisujete informacijsko-dokumentacijskemu sistemu?«

Odgovor:

»Marsikdaj se zaradi nepopolnih informacij o znanstvenih dosežkih v svetu lotevamo raziskovanja že rešenih problemov. Zato moramo v dolgoročnem programu razvoja predvideti izgradnjo modernih informacijskih sistemov, povezanih regionalno in v okviru panog. Ti sistemi bi morali dajati stalne in občasne informacije o dosežkih in razvojnih trendih v svetu za vsa področja. To je zelo pomembno.«

Vprašanje:

»Prosimo, povejte nam še, kako bomo v praksi reševali sprejete resolucije?«

Odgovor:

»Resolucije so v bistvu naloge ZK za nadaljnje obdobje. Prav tako ostanejo le na papirju, če jih ne bomo uresničili na vsakem delovnem mestu posebej. Iz tega razloga bi bilo koristno, če bi vsaka osnovna organizacija ZK v podjetju obravnavala material z X. kongresa (še posebno) pa sprejete konkretne resolucije v tem smislu, da bodo sprejele konkretne akcijske programe za njihovo realizacijo. Akcija se bo morala nadaljevati v vseh sredinah. Potrebno je tudi čim kvalitetnejše izobraževanje.«

Iskra

Iskra-SOZD elektrokovinske industrije, n. sol. o.

Izobraževalni center Iskre,
61001 LJUBLJANA, Trg revolucije 3

razpisuje posebno obliko pospešenega izobraževanja za izpopolnjevanje strokovne izobrazbe po programu:

9. zunanjetrgovinska šola v Iskri

v času od 10. 1. — 21. 1. 1989 (uvajalni seminar) in 7. 2. — 26. 4. 1989

Pospešeno strokovno izpopolnjevanje je namenjeno delavcem, ki jih Iskra usmerja na odgovornejša dela in naloge na področju mednarodnega poslovanja Iskre.

VSEBINA: Program je sestavljen iz izbranih splošnih in posebnih tem, ki celovito pokrivajo področje mednarodnega ekonomskega poslovanja organizacije združenega dela. Nova specifična in interdisciplinarna znanja, ki jih terja zunanjetrgovinsko poslovanje Iskre in mednarodno okolje, izhajajo iz teoretičnih osnov in so močno naravnana na aktualna vprašanja in družbeno-ekonomske poslovne prakse, s končnim poudarkom na Iskrini problematiki mednarodnega poslovanja.

POGOJI ZA VPIS: Za vpis v program strokovnega izpopolnjevanja se lahko prijavi vsak, ki izpolnjuje naslednje pogoje:

- je zaposlen v Iskri vsaj 2 leti,
- ima višjo, ali visoko strokovno izobrazbo tehnične, ekonomske, pravne, ali izjemno tudi druge smeri,
- obvlada aktivno enega izmed svetovnih jezikov,
- je star manj kot 35 let.

Kandidati, ki niso oproščeni opravljanja posebnega strokovnega izpita za delo pri zunanjetrgovinskih poslih, morajo izpit opraviti do pričetka 9. ZT šole, oz. do takrat obiskati 14-dnevni seminar pri Gospodarski zbornici Slovenije.

Temeljni seminar za zunanjetrgovinsko poslovanje, oz. za pripravo kandidatov za opravljanje posebnega strokovnega izpita bo od 28. 9. do 10. 10. 1987 v Portorožu, prvi izpitni rok bo v oktobru 1987.

ORGANIZACIJA: Skupne oblike andragoškega dela bodo organizirane celodnevno 6 dni v tednu. Kandidate opozarjamo, naj si prilagodijo obveznosti v zasebnem življenju na nadpovprečno obremenitev v času šolanja. Obiskovanje šole bo redna delovna obveznost. V okviru priprav na šolanje bomo organizirali tudi temeljna predavanja o izbranih ekonomskih temah v obliki uvajalnega seminarja.

NOSILCI PROGRAMA: Ekonomska fakulteta Borisa Kidriča, Ljubljana, SOZD Iskra, Izobraževalni center, Ljubljana

VODJA PROGRAMA: dr. Mitja Tavčar, dipl. ing.

STROKOVNI KOORDINATOR PROGRAMA: dr. Stane Možina

ČAS IN KRAJ: S programom strokovnega izpopolnjevanja bomo pričeli v torek, dne 10. 1. 1989. ob 9. uri v hotelu Transturist, Škofja Loka. Zaključek programa šolanja predvidevamo 26. 4. 1989 ob 14. uri v Kompas hotelu Ribno.

Op.: Pretežni del šolanja bomo izvajali v Ribnem.

PRIJAVE: Izpolnjene prijavnice naj organizacije, v katerih so kandidati zaposleni, pošljejo najpozneje do 3. oktobra 1989 na naslov: SOZD Iskra, Izobraževalni center Ljubljana, Trg revolucije 3/XI. Podrobnejše informacije o vpisnih pogojih, organizaciji, izvedbi in vsebini programa lahko dobite na tel. št.: 061/222-212 (Miša Čehovin).

YU-88

V soboto je ogled Fesa—Kraljevega mesta, ki ima 300 mošej in dve krščanski cerkvi. Od zunaj si ogledamo muslimansko knjižnico iz 7. stoletja, ki jo je dala zgraditi Fatima, sicer je pa tam vsaki drugi ženski ime Fatima, kot pri nas Angelca. Vozimo se mimo kraljevega dvorca, kjer še sedaj živi mati kraljica.

Palačo je zgradil Mulaj Rašid, katerega dinastija je 300 let vedrila in oblačila po deželi. Najlepši je Andaluzijski del, ki ga je tudi dala zgraditi neka dama Laka Sulejka iz španske Cordobe. Zapeljemo se na vrh grička, na katerem je star grad iz 12. stoletja, katerega je dal zgraditi portugalski kralj Fernandez. Kaj vse so si dali graditi razne Fatime in Ferdoti, ne da bi sami prenesli eno samo opeko in pri tem na koncu gradnje pobili svoje arhitekto in mojstre, da ne bi podobnih građenj postavili še kje. Sicer si pa naši arhitekti prav tako postavljajo spomenike. Mesto leži pod nami kot na dlani in jasno se vidi meje starega mesta — Medine. Vodič nam je pred vstopom v Medino strogo zabičal, kako naj se tam vedemo, predvsem pa to, da se skupina ne sme razbiti.

Grozljivo, če je beseda ustrezna jo bom pač uporabljal. Da grozljivo je bilo, kar smo v teh urah potepanja doživeli in videli v tem delu mesta. Samo podatek, da je tukaj 3000 ulic in uličic in raznih prehodov in, da opravljajo ves transport s 5000 osli in mulami, vam lahko pričara vso organizirano zmedo arabske civilizacije. Nadležni otroci, berači, po vogalih

crknjeni mački in psi, trgovčiči, ki te posiljujejo z razno brezvezno kramo, smrad gnilih voda ki odnašajo še bolj gnile fekalije. Vse to sem sicer že videl na televiziji in filmih, ampak tokrat sem to doživljal in zavohal. Ulica široka 4 m je že prava avenija, ljudje so v nenehnem gibanju, trgovanju, v vseh luknjah ki so delavnice in trgovine hkrati (morda tudi stanovanja) se ljudje brezobzirno zagrizeno borijo za preživetje. Koliko pravzaprav potrebujejo — ne vem? Sto vprašanj se mi je porajalo v moji bukovki kamniški bučici, a nobene odgovora, nobene pametne razlage, čemu tako življenje. Skoraj bi polhnil invalida, ki se je po vseh štirih plazil po tleh, na kolenih je imel odrezane gume avtomobilskih plaščev. Življenje na dnu. Samo neke-mu slepcu sem za vbogajme vzvišeno v razprto roko natresel nekaj dirhalmov. Komu sem pomagal, ali sem sebi izčistil, ne vem kako umazano vest, ali bo slepi Arabec zato dlje živel? V nekem zapuščenem kotu zagledam kup sivih umazanih curij, ostankov neke že davno ponošene obleke — kaftana in nenadoma se začne ta bedni tekstil premikati in ven se iztegne koščerica sivoumazana roka, ki prosi ubogajme. Kaj bi moral storiti?

Dovolj o tragedijah življenja. Stari del Medine je razdeljen na 300 manjših enot (kraljevnih skupnosti) in to enoto sestavljajo: mošeya, koranska šola, javna kopalnica-hamam, pekarna in skupni vodovod-pipa — torej mestece v mestecu. Vsaka hiša ima svojo vodo, ki jo pridno komunalno plačujejo. Javne pipe so komunalno zastopnj in zato se revni sloj prebivalstva odčaja in umiva s to vodo, ki pa je seveda dvomljive kakovosti. Tudi trg, kjer so skoraj do nedavnega trgovali s sužnji smo si ogledali, kjer pa zaradi svoje skromne trgovske žile nisem mogel prodati Brede. Nakupovanje preprog, pozlačenih medeninastih krožnikov je del obreda, ki ga pač moramo preživeti ob ogledu starega mesta. Lahko bi še razvlekel svoje pisanje, svoje videnje in doživljanje življenja v delu sveta, ki nam je tuj.

Nočem napisati romana, niti vas posiljevati z zgodbami, ki smo jih doživljali, a vendar naj vam skušam vsaj na tem skromnem rotacijskem papirju povedati to, kar sem zmožen sporočiti.

Majski praznik. — 1. 5. Zvečer smo se ga genialci natolkli (se ve česa in v Afriki preživeli naš delavski praznik, ki ga v Maroku najbrže praznujejo tudi kamele, živali z ogabnim glasom in lepimi očmi, ter nagravžno grbo. Ampak, vseeno, da bi videli s kakšnim ponosom nosijo to staro butaro porinjeno v hrbtnico.

Dnevi Afrike se končujejo. Jutri bomo že doma, kjer je vse zeleno in sveže. V Casablanci smo 2. maja vstali že ob 3. zjutraj. Zopet Air France. V Parizu smo ob pol enih. Kar 849 kg prtljage so nam natehtali na letališču, torej približno 22 kg na osebo. Ob 7. zvečer smo na Brniku. Skoraj je bilo nekaj solzic, ko smo se srečali z domačimi. Stara resnica govori, lepo je po svetu, a najlepše je doma. Ne, ne bi zamenjal ničesar na svetu za moje zelene gozdove, za jutranje prepevanje kosa, za cvetenje ivanščic po travnikih, za sinjo barvo encijana, za vonj kmečkih dvo-rišč, za beli smeh naših deklet.

KONEC

In na koncu še nekaj misli o odpravi

Najprej zahvala Iskri Avtomatiki, ki je edina od vseh Iskrinih DO svojim udeležencem odprave nakazala 330 starih milijonov potni-ne. Zahvala velja tudi SOZD Iskra, ki ni primaknila niti dinarja, kljub ustni in pisni prošnji; podpiramo atletiko, himalajske odprave, a za lastne ljudi ni denarja! Pa kaj bi to! Na osebo je prišlo približno 130 starih milijonov. S seboj smo imeli zdravnika, ki sicer deluje v kliničnem centru na urgenci. Imel pa je samo eno lažjo operacijo. Kavka se je nekaj »pretepal« z avtobusom in ker je slednji zmagal, je Kavki čelo prav ljubko vzcvetelo in mu ga je Toto kot krojaški mojster ročno zašil. Hrano smo imeli večji del s seboj. Kupovali smo le jajca, mleko, sadje, paradižnike in tudi vodo, ki je pakirana v 2-litrskih plastenkah po 800 din. Voda je dražja kot n.p.r. limone, ali pomaranče. Zahvala velja tudi Burgerjeve-mu Tonetu, ki je prevzel vso organizacijo izleta in jo tudi uspešno izpeljal.

Vrh Toubkala

Iskra

Merilna elektronika

NOVOST V PROIZVODNEM PROGRAMU

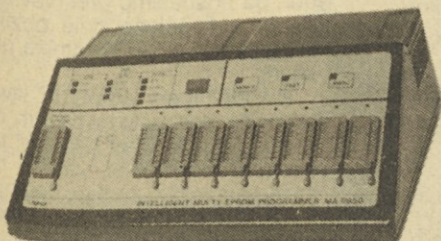
Merilna elektronika Horjul vsako leto razvije in uvede v proizvodnjo več novih merilnih instrumentov. Tokrat vam predstavlja tri instrumente, ki so bili v zadnjem času poslani na tržišče. To so:

- **Inteligentni multi-EPROM programer MA 9950,**
- **Mikroprocesorski konduktometer MA 5964,**
- **Napajalnik MA 4850**

Poleg teh instrumentov pa bodo iz Merilne elektronike Horjul do konca letošnjega leta poslani na tržišče še sledeči novi merilni instrumenti:

- **Funkcijski generator MA 3735,**
- **Laboratorijski pH meter MA 5735,**
- **Dozirni avtomat MA 6800,**
- **Stroboskopska svetilka MA 3908,**
- **Ekosistem (sistem merilno-regulacijske procesne opreme za kemične analize).**

Ta instrumente pa vam bomo podrobneje predstavili kdaj drugič.

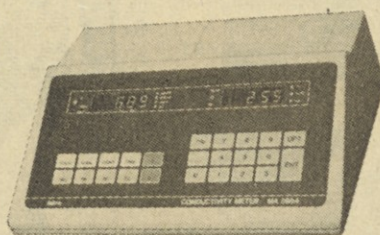
Inteligentni multi-EPROM programer MA 9950

Zaradi vse večje uporabe mikroprocesorjev v vseh vrstah elektronskih naprav je potrebno masovno programirati spominski medij. Običajno so to EPROM integrirana vezja. Množična proizvodnja elektronskih naprav zahteva programiranje večjih količin enakih EPROM vezij. Začela se je pojavljati potreba po napravi, ki omogoča kopiranje večjega števila EPROM-ov istočasno.

Inteligentni multi-EPROM programer MA 9950 omogoča istočasno kopiranje vzor-

nega (master) EPROM-a v osem EPROM-ov istega tipa kot je vzorec. MA 9950 omogoča vpisovanje vseh obstoječih tipov EPROM vezij, razen 2708. EPROM-i tipa 2716, 2732 in 2732 A se vpisujejo po klasični metodi vpisovanja, vsa ostala EPROM vezja (2764, 2764 A, 27128, 27128 A, 27256 in 27512) pa se vpisujejo na t. i. inteligentni način (približno 90% hitreje).

Inteligentni multi-EPROM programer MA 9950 je namenjen predvsem proizvodnim enotam, ki potrebujejo večje količine enakih EPROM vezij, dobrodošel pripomoček pa je tudi razvojnim laboratorijem. Poleg enostavne uporabe se odlikuje tudi po hitrem programiranju.

Mikroprocesorski konduktometer MA 5964

Mikroprocesorski konduktometer MA 5964 je vrhunski univerzalni visokoprecizni laboratorijski merilnik specifične prevodnosti elektrolitov. Osnovne prednosti, ki jih nudi vgrajeni mikroprocesor, so velika natančnost, univerzalnost ter udobnost pri merjenju. Instrument omogoča merjenje prevodnosti v širokem razponu od 0,001 $\mu\text{S}/\text{cm}$ do 1300,0 mS/cm v sedmih dekadnih področjih ter merjenje temperature od -50°C do $+200^\circ\text{C}$ s pomočjo zunanje Pt 100 sonde. Poleg osnovnih merilnih programov nudi instrument še posebne programe, uporabne za različne vrste raziskav.

Funkcije instrumenta

- Merjenje in prikaz specifične prevodnosti elektrolitov
- Avtomatično ali ročno nastavljanje merilnih območij
- Avtomatični preklop merilne frekven-ce glede na merilno območje
- Ročna ali avtomatična temperaturna kompenzacija
- Vnos in prikaz parametrov, potrebnih za meritev
- Programsko izračunavanje temperaturnega koeficienta (TC) in celične konstante (CC)
- Lastno preskušanje elektronike in opozorilno sporočanje glede linearnosti meritve, pravilne celične konstante, velikosti vseh konstant in prekoračenja območja.

Opcijski programi

- Merjenje koncentracij elektrolitov
- Merjenje slanosti morske vode
- Ugotavljanje koncentracije elektrolitov kot NaCl ekvivalent (npr. nečistoče)

— Merjenje majhnih prevodnosti nevtralnih voda z eksaktno temperaturno kompenzacijo

— Merjenje prevodnosti nečistoč z odvzemom prevodnosti vode

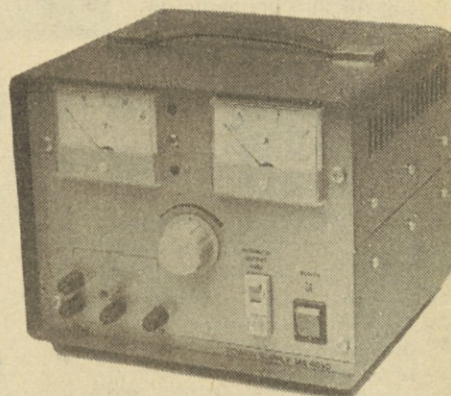
— Avtomatično določanje TC pri merjenju nelinearnih prevodnostno-temperaturnih karakteristik

— Ročni vpis TC za merjenje nelinearnih prevodnostno-temperaturnih karakteristik

— Merjenje specifične prevodnosti ali koncentracije elektrolitov z upoštevanjem nelinearnosti karakteristik

— Avtomatično določanje CC v standardni KCl raztopini (npr. 0,01 mol/l KCl)

— Prikaz koncentracije elektrolitov

Napajalnik MA 4850

Napajalnik MA 4850 je nizkonapetostni vir nastavljive enosmerne in izmenične napetosti. Kot regulacijski element služi nastavljalni transformator z ločenim primarnim in sekundarnim navitjem. Na ta način sta izhoda napajalnika galvansko ločena od omrežne napetosti. Izmenična napetost se lahko nastavlja od 0 do 33 V, enosmerna pa od 0 do 46 V. Kaže ju z izhodom vzporedno vezani voltmeter. Ampermeter dosega 6 A kaže tok porabnika. Pri kratkem stiku izklopi napetost na priključnih sponkah avtomatični odklopnik.

Napajalnik MA 4850 se uporablja za napajanje najrazličnejših nizkonapetostnih naprav, za polnjenje akumulatorjev, zlasti pa se priporoča v primerih, kadar mora biti napajalni vir iz tehničnih ali varnostnih razlogov galvansko ločen od omrežja.

Napajanje:

Nazivna izhodna

napetost: 200 V, 50 — 60 Hz

— izmenična: 0 ... 33 V

— enosmerna: 0 ... 46 V

Maksimalni trajni tok: 6 A

Vsi instrumenti so dobavljivi takoj. Inteligentni multi-EPROM programer MA 9950 se bo zaradi specifičnih področij uporabe v bodoče proizvajal samo po naročilu, zato izkoristite ugodnost takojšnje dobave.

Informacije: tel. (061) 213-213 int. 33-80, 35-53.

Ko pridejo pasji dnevi...

Dogaja se tudi povsem zdravim ljudem: v vročih dneh se pojavijo težave s krvnim obtokom, vrtočlavi, utrujenost, napadi omedlevice. Vzroki? Telo se odziva na vročino s potenjem; ko pot izpareva, se telo hladi. Hkrati se širijo žile, telo je bolj prekrvavljeno in zato toploto lažje odvaja. Premalo tekočine in napačna oblačila lahko te procese ovirajo in toplota ne more uhajati. ZATO:

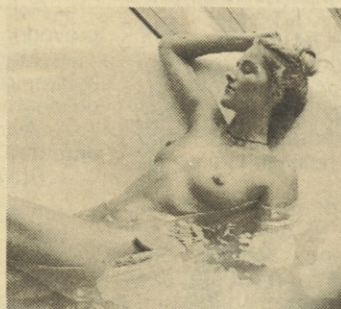
Pijte še preden postanete žejni

To je predvsem pomembno takrat, ko se telesno naprezate, še posebej pri športu. Žeja se namreč pojavi šele takrat, ko smo izgubili liter do dva tekočine. Pijte mineralno vodo, razredčene sokove, čaj. Alkohol prihranite za ure po sončnem zahodu.

počoji prepuščajo celo UV žarke. Dobimo lahko opekline, kljub temu, da smo oblečeni.

Osvežite se s kopelmi

Zjutraj, pred zajtrkom se tuširajte z mlačno vodo, ob koncu pa se pogumno predajte še curku mrzle vode. Čez dan se večkrat osvežite s kopeljo rok: 30 sekund

Nosite ustrezna oblačila

Izberite oblačila iz naravnih vlaken (lan, bombaž). V toplem vremenu sintetični materiali neugodno vplivajo na oddajanje toplote. Lahko pride celo do popolnega zastoj toplote in telo je tako zelo obremenjeno. Sledijo lahko motnje v prekrvavitvi, ali celo šok. Še ena slaba lastnost umetnih vlaken: pod določenimi

držite roke do komolcev v mrzli vodi, ali pod pipo.

Previdno pri sončenju: če ste dlje na soncu brez pokrivala, se izpostavljate nevarnosti toplotnega udara. Izredno nevarno je tudi skakanje v vodo, ko smo razgreti.

Jejte bolj slano

To še posebej velja za osebe z nizkim krvnim pritiskom. Pri so-parnem vremenu se jim pritisk še

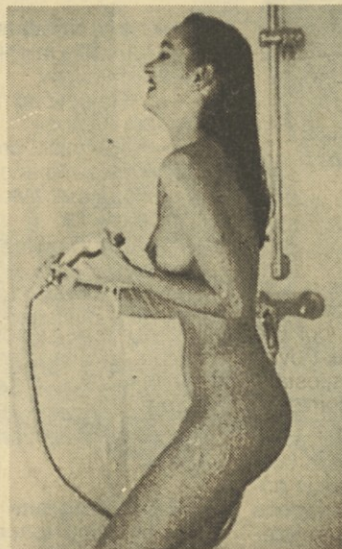

bolj zniža. Jedi bolj solite, prav tako pijače (na primer paradižnikov sok). Kdor ima težave s srcem, motnje v delovanju ledvic, ali previsok krvni pritisk, naj se prej posvetuje z zdravnikom.

Prva pomoč:

Pri omedlevici: Položite prizadeto osebo na hladno, v senco z glavo navzdol in nogami navzgor, da pospešimo prekrvavitev. Tesno prilagajajoče dele obleke zrahljamo (kravate, ovratnike, pasove)

Pri toplotnem udaru je stvar resnejša: spoznate ga po tem, da oseba omedli, prav tako kot pri navadni omedlevici, vendar ne kaže najmanjših znakov potenja. Takoj pokličite zdravniško pomoč!

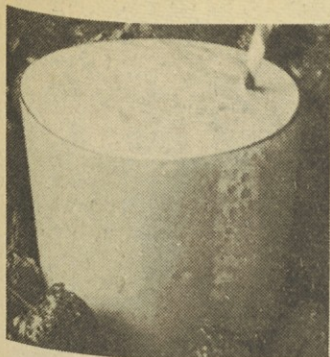

Kaj nam poleti še posebej prija:

Jagodni mlečni napitek

Sestavine: 1/2 l mleka, 10 dag sladkorja, 1. vanilin sladkor, 25 dag jagod, nekaj limoninega soka in konjaka, kroglica ali dve sladoleda...

Operite in dobro odcedite jagode. Dajte jih v mešalnik in zmešajte. Postopno dodajajte ostale sestavine. Gosto, penasto

zmes natočite v ohlajene kozarce in takoj ponudite.

Češnjev kakavov napitek

Sestavitev za 1 kozarec: 1/8 l mleka, 2 veliki žlici instant kaka-va, kroglico vanilijevega sladole-da, žlica sladke stepene smeta-ne, nekaj češenj.

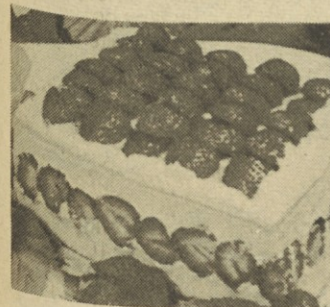

Dobro ohlajeno mleko zmešajmo v mešalniku s kakavovim prahom in očiščenimi češnjami. Okrasimo s smetano in češnjami. Po želji pa lahko dodamo rum, ali žganje.

Jagodna torta

Sestavine: Za testo: 3 jajca, 13 dag sladkorja, 10 dag moke, 1/2 zaviteka pecilnega praška; za nadev 4 dcl sladke smetane 2—3 žlice sladkorja v prahu, 50 dag jagod, malo jagodovega ali malinovega sirupa.

Stepajte rumenjake s sladkor-jem, vmešajte moko, pomešano

s pecilnim praškom in trd sneg iz beljakov. Vlijte v namaščen in z moko potresen pekač in pecite 30 do 40 minut na 150°C. Operite in očistite jagode in dobro odce-

jene prepolovite. Sladko smeta-no stepite s sladkorjem v prahu. Hladen kolač prerežite vodorav-no, spodnjo polovico namažite s stepeno smetano in razvrstite ja-gode. Pokrijte z drugo polovico, namažite s smetano, razvrstite jagode in jih namažite s sirupom.

Paprike, polnjene s perutnino

Sestavine: 3 zelene paprike, 40 dag perutnine (lahko so osta-

nki kuhane, ali pečene, 2 rezini mesnate dimljene slanine, 10 dag kuhanega riža, malo currya, glavico čebule, 25 dag paradiž-nika, malo peteršilja, dva režnja česna, 1 dcl paradižnikovega soka, sol.

Opran paradižnik na drobno narežite in dajte v cedilo. Zmeljite perutnino, primešajte nasekljano čebulo, česen, peteršilj, curry, odcejene paradižnike in sol. Do-bro zmešajte. Paprike prečno prerežite in očistite ter napolnite z zmesjo. Dajte jih v posodo s pa-radižnikovim sokom in pecite pol ure pri temperaturi 250°C.

»Torta iz bučk«

Sestavine: 50 dag čim manjših bučk, 4 režnje česna, malo pete-

ršilja, 4 jajca, sol, poper, 8 dag na-ribanega parmezana, 4 žlice oli-vnega olja, 20 dag paradižnika.

Operite in obrišite bučki, ki jih nato pol ure dušite na šibkem ognju. (dvojite nekaj kolutov za okras, ostale ohladite in skupaj s česnom soljo in poprom zmešajte v mešalniku, v gladko zmes umešajte še jajca in narezan pa-radižnik. Vlijte v kalup in pecite 15 minut na 200°C. Stresite na pla-denj in takoj ponudite.

Dobro je vedeti

Poletni napitki bodo okusnejši, če jih ohladite s kockami ledu, če ste v posodice pred zmrzovan-jem dodali jagode, ribez, ali gozd-ne sadeže.

Zelenjava bo okusnejša, če vodi, v kateri jo kuhate, dodate žlico sladkorja.

Krompirjeva solata bo veliko boljša, če topel krompir namesto s kisom, začinite z belim vinom.

Jagode bodo po odtalitvi veliko lepše, če jih pred zmrzovanjem poyaljamo v sladkorju.

Očiščenje zelenjave pušča na rokah grde madeže. Lahko se jim izognete, če roke prej namažete z oljem in po čiščenju obrišete z vato, namočeno v limonin sok.

Vsaka termos steklenica se s časom navzame vonja. Vsujte vanjo pest riža in mlačno vodo ter dobro stresajte. Duh bo izginil.

Potemnelo džezvo boste naj-lažje očistili, če vanjo nalijete kisa in pustite stati čez noč.

Z vročim kisom, najboljši je tisti za vlaganje, boste temeljito očisti-li obloge v kopalni kadī, ali stra-niščni školjki.

Pepelnik v avtomobilu do po-lovice napolnite s peskom. Ciga-reta bo takoj ugasnila in prepreči-li boste neugodne vonje.

Na hitro boste odtalili hladilnik, če pred odprta vrata postavite električno ventilatorsko pečico.

Razen z naftalinom lahko mol-je preženete s sivkinim oljem ali posušeni pomaračnimi lupina-mi, ki jih v platneni vrečki postavi-te v omaro.

Tako vam bo delo po dopustu lažje steklo.

1) Privoščite si pred začetkom dela premor za prilagajanje. Domači vsakdan je neke vrste predpriprava za začetek dela. Zato pridite z dopusta rajši dan ali dva prej, da se spet zživite v do-mače okolje. Telo in duša potre-bujeta mir, da se prilagodita spremembi.

2) Izkoristite pridobljeni odmik. Ker ste za nekaj tednov spre-menili okolje vidite zdaj nekatere stvari drugače. Izkoristite to raz-širjeno obzorje v prid izboljša-vam na delovnem mestu. Če se

stvar nanaša tudi na kolege, jim razložite svoje ideje. Vsekakor boste zmanjšali občutek »stare utesnjenosti«.

3) Ne založite se do vratu z delom

Na dopustu ste si nabrali novih moči. Vendar svojih sposobnosti ne precenjujte, ampak svoje mo-či poskušajte uporabiti postopno. Ne delajte takoj nadur, da bi se čim hitreje znebili kupa na pisalni mizi. Rajši skrbno načrtujte kako bi se v krajših obdobjih postopno lotili najvažnejših nalog.

4) Vnesite nekaj počitniške živahnosti v delovni vsakdan

Na dopustu ste bili sproščeni, brez skrbi in niste bili samo nek-do, ki mora igrati vsakdanjo vlo-go. Verjetno ste se pogostejše smejali, bolj pozorno poslušali

druge, pripovedovali o sebi. Po-skušali ste nove stvari in niste takoj zavrgli svojih ustvarjalnih idej. Nekaj tega razpoloženja po-skušajte izkoristiti tudi pri delov-nem vsakdanu, ki bo tako postal barvitejši.

5) Uporabite počitniške spo-mine kot vajo za sproščanje

Kljub vsem poskusom vas la-hko zagrne običajna sivina, še posebno, če ste veliko izpostavl-jeni stresnim situacijam. Sprosti-te se tako, da pustite mislim za nekaj minut uiti v najlepše počit-niške dogodivščine.

Po dopustu — NEGA!

1) Mazati s kremo in spet ma-zati. Le tako bo koža ostala dolgo rjava

2) Po dopustu je kremna, hranl-ijva maska najboljša, kar lahko storite za kožo na obrazu. Če ni-mate nobene pri roki, pač vzame-te svojo običajno kremo, ki jo na debelo nanesete na obraz in vrat.

3) Po tuširanju sledi obvezno mazanje s kremo, posebno če je vaša koža suha. Pri normalni koži zadostuje mleko. Dobro je, če vsebuje zeliščne izvlečke.

4) Tudi če imate mastno kožo, se koža po nogah rada lušči. Najbolje je torej, če uporabite za ta del telesa olje.

5) Zaradi sonca in slane vode vaši lasje neugledno štrlijo in se radi lomijo. Pomagajte si s pro-teinskim regeneratorm, ali jajč-nim rumenjkom, v katerega ste kanili nekaj kapljic olivnega, ali mandljevega olja.

6) Sonce je barvo vaših las precej spremenilo. Poskušajte jo osvežiti z barvnim šamponom, ki se ujema z barvo vaših las.

Obvestilo bralcem

Zaradi kolektivnih dopustov bo naslednja številka našega glasila izšla v ponedeljek, 15. 8. 1988.

Iskra

Iskra — Baterije ZMAJ
Industrija baterij in svetilk
Ljubljana, Stegne 23

POČITNIŠKI DOM V »ZATIŠJU« SAVUDRIJA

V počitniškem domu »Zatišje« Savudrija imamo v letošnji sezoni v terminih

od 11. 8. do 21. 8. 1988,

od 21. 8. do 1. 9. 1988 in

od 1. 9. do 11. 9. 1988

proste počitniške storitve.

Cena penzijskih storitev znaša:

— polni penzion

15.000,— din

— otroci od 2 — 7 let

10.500,— din

— otroci do 2 let

1.500,— din

Vse informacije lahko dobite v kadrovsko-socialni službi Iskre Baterije Zmaj, Stegne 23 na tel.: 061/571-511, int.: 45.

Iskra

ISKRA Antene, p.o. Industrija anten in elektronskih naprav Vrhnika, Idrijska 42

od 27. 6. — 31. 7. 1988

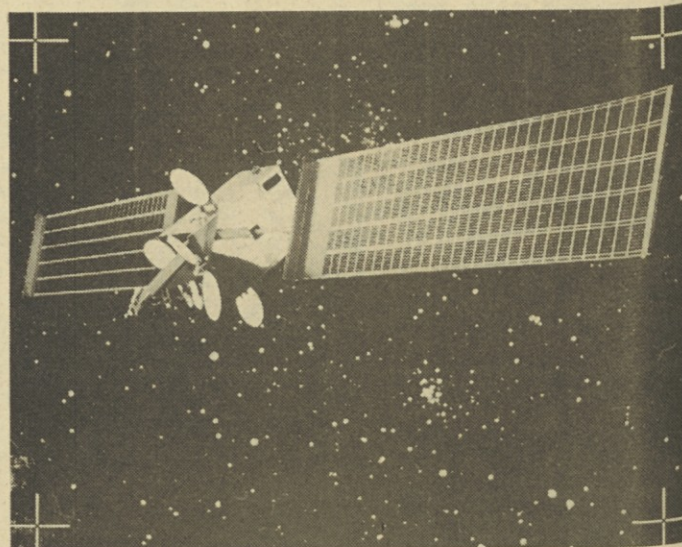
15% POPUST

**Komplet za sprejem
satelitskih programov**

cena: 4.175.710 din

**s popustom:
3.549.353 din**

**in ostali proizvodni program
(RA, TV avto antene in pribor).**

**Prodaja v industrijski prodajalni na Vrhniki,
Idrijska 42.**

**Informacije, po telefonu (061) 752-937,
752-616.**

Iskra

ISKRA — glasilo delovnega kolektiva Iskra — SOZD elektrokovinske industrije — Ljubljana. Ureja uredniški odbor. Glavni urednik: Pavle Gantar, pomočnik glavnega urednika Miloš Pavlica, odgovorni urednik Dušan Željeznov, tehnični urednik Drago Pečenik. Izhaja tedensko — Rokopisov ne vračamo. — Naslov: Ljubljana, Gregorčičeva 23 telefon: 223-977. Priprava za tisk: DIC TOZD Grafika, Novo mesto. Tisk: ČTP Pravica — Dnevnik, TOZD Tiskarna Ljudske pravice, Ljubljana. Po mnenju sekretariata za informacije IS SRS je glasilo oproščeno plačila davka od prometa proizvodov.